האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

זיכרונות האקדמיה ללשון העברית

יב

תשכ"ה

בהוצאת האקדמיה ללשון העברית
ירושלים תשכ"ו

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

ב"זיכרונות האקדמיה ללשון העברית" מתפרסמים:

א. החלטות האקדמיה בענייני הלשון ובכל שאר העניינים שבתחום פעולתה;

ב. דינים וחשבונות על פעולתה;

ג. זיכרון דברים של הוויכוחים המדעיים בישיבות המליאה;

ד. זיכרון דברים של הוויכוחים המדעיים בישיבות שאר מוסדותיה, אם המנהלה רואה צורך בכך.

(עיין תקנון האקדמיה, סעיפים 35—36)

כתובת העורך והמו"ל: האקדמיה ללשון העברית, ירושלים
ת"ד 3449; טלפון 32242

דפוס מרכז, ירושלים

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

התוכן:

החברים באקדמיה בשנת תשכ"ה . . . . . 5—6

החלטות האקדמיה . . . . . 7—64

מונחי הגיאוגרפיה: ד. גיאוגרפיה של האדם 9

מונחי תרבות הגוף

יא. הרמת משקולות 20

יב. היאבקות 22

יג. משחק הגוצית 26

מונחי החינוך

ג. המנהל בחינוך 29

ד. מוסדות בחינוך 34

ה. הכיתה, מורים ותלמידים 37

ו. ביה"ס הגבוה 40

מונחי הימאות

ח. מפרשיות וכלי שיט קטנים 43

יב. המספנה 47

מונחי כלי־יד בעבודות מתכת

א. כלי תפיסה 50

ב. מפתחות 53

ג. כלי חיתוך ושיוף 56

מונחי המכונות: א. כלי הרמה 61

ישיבות המליאה

הישיבה השישים וארבע . . . . . 65—83

הענקת פרס זאלצמאן, 65. — אישור הצעת התקציב לשנת 1965—1966, 66. — הרצאת הא' סדן "עודפו של ביאליק", 68. — הרצאת הא' אברהם בן־יעקב "היסודות העבריים בשפת הדיבור של יהודי בבל", 72. — המילון למונחי הסכרים, 76. — מילואים למילון למונחי הבטון, 80. — מונחי כלי־יד בעבודות מתכת, פרקים א—ג, 81. — מונחי תרבות הגוף פרקים יא, יב, 81. — הכתיב והמבטא של eu, au במלים ממוצא לועזי, 81.

הישיבה השישים וחמש . . . . . 83—102

תיקונים לתקנון פרס זאלצמאן, 84. — מונחי החינוך, פרקים ג, ד, ה, 84. — שימוש ה"א הידיעה, 90. — אישור מונחי הגדסת דרכים, פרקים א—ב, 96. — הצורות סָבַב וסִבֵּב, 101.

הישיבה השישים ושש . . . . . 102—115
דברי אזכרה לשלמה דיקמן ז״ל מפי הא׳ סדן, 102. — מינוי ועד הנאמנים לקרן פרס זאלצמאן, 105. — שימוש ה״א הידיעה, 105. — צורתן העברית של מלים שאולות, 110.

הישיבה השישים ושבע . . . . . 116—123
צורתן העברית של מלים שאולות, 116. — צורתם העברית של השמות המסתיימים ism(us)—, 119. — צורות הריבוי של קצת שמות עופות, 121. — מונחי כלי הרמה, 123.

הישיבה השישים ושמונה . . . . . 123—140
דו״ח המזכירות המדעית, 124. — הכריזה על פרסי זאלצמאן, 129. — צורתן העברית של מלים שאולות, 129 — מונחי משחק הנוצית, 135. — סֶבֶב — סִבֵּב, 137. — מראבו, 137. — דֶרֶג — הִדְרִיג, 138. — מונחי הימאות, פרקים ד, יב, 139.

הישיבה השישים ותשע 140

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

החברים באקדמיה בשנת תשכ"ה [1]

שרגא אברמסון
אפרים אלימלך אורבך
• שרגא אירמאי
• ישראל אפרת
• יהודה בורלא
יהושע בלאו
זאב בן־חיים
יחיאל בן־נון
דוד צבי בנעט
ניסן ברגגרין
° יצחק דב ברקוביץ
• לאה גולדברג
° חיים אריה גינזברג
• אירנה גרבל
אורי צבי גרינברג
• שלמה דיקמן — נפטר ביום י"ב באדר ב' תשכ"ה
° חיים הזז
שמעון הלקין
• מאיר ולנשטיין
° שמחה זאב זאלצמאן
• משה זיידל
נפתלי הירץ טור־סיני
שמואל ייבין
• משה ינון
° שאול ליברמן
• דניאל לייבל
• שלמה מורג
אהרן מירסקי
עזרא ציון מלמד
• שמשון מלצר
° משה צבי סגל
דב סדן
° אריה ליאון סימון — נפטר ביום כ"ה בניסן תשכ"ה
° נחום סלושץ
• יוחר סמילנסקי
שמואל יוסף עגנון

---

[1] מינוי החברים שנתמנו בשנים הקודמות — עי' "זיכרונות האקדמיה ללשון העברית", כרך א—ב, עמ' 9, כרך ג—ד, עמ' 1—2, כרך ה, עמ' 1—2, כרך ו, עמ' 1—2, כרך ז—ח, עמ' 5—6, כרך ט, עמ' 5—6, וכרך י—יא, עמ' 5—6.

° — חבר־כבוד • — חבר־יועץ

• אריה לייב פאיאנס
יעקב פולוצקי
• אידל פרסמן
• יצחק פרץ
יחזקאל קוטשר
• ברוך קרוא
• אברהם קריב
חיים רבין
יוסף יואל ריבלין
• יצחק שבטיאל
° גרשון שופמן
חיים שירמן
אברהם שלונסקי
מאיר שלי
• משה שמיר
° שלום שפיגל

מִנהלת האקדמיה

נפתלי הירץ טור־סיני — הנשיא
זאב בן־חיים — סגן הנשיא
שמואל ייבין — יו״ר הוועד האמרכלי
דב סדן — יו״ר ועד המינוח
יעקב פולוצקי — יו״ר ועד הפרסומים
יחזקאל קוטשר — יו״ר ועד הדקדוק

© האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

החלטות האקדמיה

מונחי הגיאוגרפיה:
ד. גיאוגרפיה של האדם

מונחי תרבות הגוף:
יא. הרמת משקולות
יב. היאבקות
יג. משחק הגוצית

מונחי החינוך:
ג. המְנהל בחינוך
ד. מוסדות בחינוך
ה. הכיתה, מורים ותלמידים
ו. ביה"ס הגבוה

מונחי הימאות:
ח. מפרשיות וכלי שיט קטנים
יב. המספנה

מונחי כלי־יד בעבודות מתכת:
א. כלי תפיסה
ב. מפתחות
ג. כלי חיתוך ושיוף

מונחי המכונות:
א. כלי הרמה

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי הגיאוגרפיה

ד. גיאוגרפיה של האדם

1. מֻנָּחִים כְּלָלִיִּים

גֵּיאוֹגְרַפְיָה שֶׁל הָאָדָם	human geography anthropogéographie Anthropogeographie
אֻכְלוּסִיָּה, אֻכְלוּסִין	population population Bevölkerung
צְפִיפוּת	density densité Dichte
מְאֻכְלָס יֶתֶר	overpopulated surpeuplé übervölkert
אֻכְלוּסִיַּת יֶתֶר	overpopulation surpeuplement Übervölkerung
מְאֻכְלָס חֶסֶר	underpopulated sous-peuplé untervölkert
אֻכְלוּסִיַּת חֶסֶר	underpopulation sous-peuplement Unterbevölkerung
הִתְמַעֲטוּת אֻכְלוּסִין, אֲפִיסַת אֻכְלוּסִין	depopulation dépopulation Entvölkerung
שִׁעוּר יְלָדָה	birth rate taux de natalité Geburtenrate
שִׁעוּר תְּמוּתָה	death rate taux de mortalité Sterblichkeitsrate
רִבּוּי טִבְעִי	natural increase accroissement naturel natürliche Vermehrung
א) תְּנוּדוֹת הָאֻכְלוּסִיָּה [ההפרשים במספר האוכלוסים]	population movements mouvements (,variations) de population Bevölkerungsbewegungen
ב) תְּנוּעוֹת הָאֻכְלוּסִיָּה [ממקום למקום]	
בֵּין־יַבֶּשְׁתִּי	intercontinental intercontinental interkontinental
תּוֹךְ־יַבֶּשְׁתִּי	intracontinental international (à l'interieur d'un continent) intrakontinental
שֶׁבְּתוֹךְ מְדִינָה, תּוֹךְ־מְדִינָתִי	intranational national intranational
הֲגִירָה אֶל... (בארץ ישראל בלבד: עֲלִיָּה)	immigration immigration Einwanderung
הֲגִירָה מִן... (בארץ ישראל בלבד: יְרִידָה)	emigration émigration Auswanderung
עֲקִירָה (מִמָּקוֹם לְמָקוֹם), הֲגִירָה	migration migration Abwanderung, Wanderung
נְדִידָה עוֹנָתִית	seasonal migration migration saisonnière jahreszeitliche Wanderung
נוֹדֵד	migratory migrateur wandernd

* נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבות ס"ב, ס"ג (זיכרונות האקדמיה י—יא), והודעה על כך באה ב"רשומות" ילקוט הפרסומים מס' 1312 מיום י"ג במרחשוון תשכ"ז.— חברי הוועדה היו הא' ש' ייבין, ד' לייבל וי"י ריבלין מטעם האקדמיה, והא' א"י בראור, ד' עמירן, א' פרנס, י' קרמון והגב' ח' מרגלית כאנשי המקצוע. הוועדה נעזרה בהערותיהם של האדונים ש' אירמאי, ע' איתן, א' אסטרחן, נ' ברגגרין, ג' הנמן, ש' מלצר, י' סמילנסקי, מ' שלי. את תרגום המונחים לצרפתית הוסיף הא' משה קטן.

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

יֹשֵׁל) קָבַע
sedentary
sédentaire
ansässig

קוֹלוֹנִיזַצְיָה
colonization
colonisation
Kolonisierung

יִשּׁוּב,
הִתְיַשְּׁבוּת
settlement
implantation,
installation, peuplement
Siedlung, Ansiedlung

מוֹשָׁבָה
colony
colonie
Kolonie, Siedlung

נִחֵל לְ(הִתְיַשְּׁבוּת)
to pioneer
entreprendre le
peuplement (,l'exploitation) de...
Neuland erschliessen

יִשּׁוּב חֲלוּצִי
pioneer settlement
colonie de pioniers
Pioniersiedlung, Neulandsiedlung

גֶּזַע
race
race
Rasse

יַחַס
נְפָשׁוֹת־קַרְקַע
man-land-ratio
relation homme-terre
Mensch-Land-Faktor

מְדוּרִים
[מרחב ההימצאות]
habitat
habitat
Lebensraum

הַסָּבִיב
environment
milieu
Umgebung

(שֶׁל) הַסָּבִיב
environmental
du milieu
Umgebungs-

נוֹף
landscape
paysage
Landschaft

יוֹמֵם
[אדם הנוסע מדי יום
ביומו ממקום מגוריו אל
מקום עבודתו וחוזר בתום
עבודתו הביתה]
commuter
migrant alternant,
m. journalier
[frontalier
[כשמקום העבודה מעבר
לגבול
Pendler

יוֹמֵם־פְּנִימָה
[אדם הנוסע מדי יום
ביומו ממקום מגוריו
שמחוץ לעיר אל מקום עבודתו
שבעיר וחוזר בתום עבודתו הביתה]
in-commuter
migrant ruro-urbain
Einpendler

יוֹמֵם־חוּצָה
[אדם הנוסע מדי יום
ביומו ממקום מגוריו
שבעיר אל מקום עבודתו שמחוץ לעיר
וחוזר בתום עבודתו הביתה]
out-commuter
migrant urbano-rural
Auspendler

יוֹמְמוּת
[תנועת היוממים]
commuting
migration journalière
Pendelwanderung,
Pendeln

תְּחוּם הַיוֹמְמוּת
commuting area
aire de migration
journalière
Pendelgebiet

הִסְתַּגְּלוּת
adjustment
adaptation
Anpassung

הִסְתַּגְּלוּת לְקוּיָה
maladjustment
inadaptation
mangelhafte Anpassung

א) פֵּרוּס [במתכון,
באופן מלאכותי]
distribution
distribution,
répartition
Verteilung

ב) תְּפָרֹסֶת [מצב]

ג) הִתְפָּרְסוּת [מעצמו]

דֶּגֶם הַתְּפָרֹסֶת
distribution pattern
type de distribution,
répartition
Lagebeziehung

2. יִשּׁוּבִים

גֵּיאוֹגְרַפְיָה שֶׁל
יִשּׁוּבִים
geography of
settlement
géographie de l'habitat
Siedlungsgeographie

גֵּיאוֹגְרַפְיָה
שֶׁל עָרִים
urban geography
géographie urbaine
Stadtgeographie

עִיּוּר
urbanization
urbanisation
Verstädterung

עִיר בִּירָה
capital
capitale
Hauptstadt

מֶטְרוֹפּוֹלִין
metropolis
métropole
Metropole

שֶׁל מֶטְרוֹפּוֹלִין,
מֶטְרוֹפּוֹלִי
metropolitan
métropolitain
der Metropole

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

רֹבַע
quarter
quartier
Viertel

שֶׁטַח רִצְפּוֹת
floor space
aire des planchers
Bodenfläche

גִּזְרָה
sector
secteur
Sektor

הִתְפַּתְּחוּת בְּגִזְרוֹת, הִתְפַּתְּחוּת גִּזְרִתִּית
sectorial development
développement par secteurs
blockförmige Ausdehnung

הִתְפַּתְּחוּת בְּמַעְגָּלִים (קוֹנְצֶנְטְרִיִּים); הִתְפַּתְּחוּת מַעְגָּלִית (קוֹנְצֶנְטְרִית)
concentric development
développement concentrique
konzentrische (,ringförmige) Entwicklung

הִתְפַּתְּחוּת חִשּׁוּרִית, הִתְפַּתְּחוּת רָדִיאָלִית
radial development
développement radial
radiale Entwicklung

הִתְפַּתְּחוּת בִּרְצוּעוֹת, הִתְפַּתְּחוּת רְצוּעָתִית
ribbon development
développement en rubans, d. en lanières
lineare Entwicklung

דֹּגֶם שְׁתִי וָעֵרֶב (של עיר)
grid-pattern (*of a town*)
quadrillage
Schachbrettform

לְבַת עִיר
core of city
coeur de la ville
Stadtkern

מִשְׁכְּנוֹת עֹנִי
slums
taudis
Elendsviertel

חִדּוּשׁ פְּנֵי הָעִיר
urban renewal
rénovation urbaine
Stadterneuerung

חוּץ לָעִיר
country (*opp. "town"*)
campagne (*opp. "ville"*)
Land (*Gegens. „Stadt"*)

עָרֵי שָׂדֶה
country towns
villes de province
Landstädte

כַּפְרִי
rural
rural
ländlich, Land-

כְּרַךְ
city
cité, grande ville
Großstadt

עִיר
town
ville
Stadt

עֲיָרָה
townlet, small town
petite-ville, bourgade, bourg
Städtchen

מֶרְכַּז עֲסָקִים רָאשִׁי
city (UK), central business district, down-town d. (US)
centre d'affaires
City, Geschäftszentrum

שֶׁטַח מְעֻיָּר
urbanized area
zone urbanisée
verstädtertes Gebiet

אֵגֶד עָרִים
conurbation
ensemble urbain
Großstadtballung

תָּכְנִית עִיר
town plan
plan urbain
Stadtplan

קְבִיעַת אֵזוֹרִים
zoning (*in town planning*)
zonage
Zonierung

פַּרְוָר, פַּרְבָּר
suburb
faubourg, banlieue
Vorort

שֶׁל עִירִיָּה
municipal
municipal
städtisch

עִירוֹנִי
urban
urbain
städtisch

בֵּין־עִירוֹנִי
interurban
interurbain
interurban

עִיר רֹאשָׁה
primate city
ville principale
—

עִיר־בַּת
satellite town
dépendance, ville-satellite
Satellitenstadt

עִיר מְגוּרִים
dormitory town
cité-dortoir
Wohnstadt

עִיר זְנוּחָה
ghost town
ville-fantôme, ville déchue
abgegangener Ort

כְּפָר village
village
Dorf

שׁוּק market
marché
Markt

יָרִיד fair
foire
Messe

יִשּׁוּב שׁוּק market settlement
agglomeration-marché
Marktsiedlung

עִיר שׁוּק market town
ville-marché
Marktstadt

כְּפַר שׁוּק market village
village-marché
Marktdorf

כַּפְרִיר hamlet
hameau
Weiler
[כפר קטן ביותר
הקשור מבחינה מנהלית
ליחידה גדולה יותר. —
בארץ ישראל הערבית גם
כפר המיושב רק באופן ארעי ועונתי]

מָקוֹם (,עִיר) מַרְפֵּא spa, health resort
station de cure,
מָקוֹם (,עִיר) גֹּפֶשׁ s. de villégiature
Kurort

יִשּׁוּב סָפָר, frontier settlement
ville frontière
הִתְיַשְּׁבוּת (עַל) סָפָר Grenzsiedlung

יִשּׁוּב פְּזוּרוֹת, dispersed
settlement
הִתְיַשְּׁבוּת (בְּ)פְזוּרוֹת habitat dispersé
Streusiedlung
[צורת יישוב של חוות או
בתים בודדים המרוחקים
זה מזה]

יִשּׁוּב כְּנוּסוֹת, agglomerated
settlement
הִתְיַשְּׁבוּת (בְּ)כְנוּסוֹת habitat concentré
Gruppensiedlung
[צורת יישוב של כפרים
כפרים]

כְּפַר צָבוּר [יישוב nucleated village
village-tas
המתרכז סביב גרעין אחד] Haufendorf

כְּפַר רְצוּעָה shoe-string village
village-rue
Strassendorf

כְּפַר שׁוּרוֹת —
village en ligne, v. linéaire
Reihendorf

כְּפַר מַעְגָּל —
village circulaire
Rundling

בְּשׁוּרָה אַחַת linear
en une ligne
einzeilig

בְּשׁוּרָתַיִם in double file
bilinéaire
zweizeilig

כְּפַר רְחָבָה —
—
Angerdorf

מַשְׁקִית [מבנה להשקאת Sabil
fontaine couverte
עוברי דרכים ובהמות] öffentlicher Brunnen
(בערבית: סביל)

מִזְרָמָה fountain
fontaine
Laufbrunnen

אִתּוּר siting
localisation,
[גילוי מקומו של détermination
עצם גיאוגרפי הנמצא בתוך de position
מרחב נתון] Lagebestinmmung

אֲתַר (טוֹפּוֹגְרָפִי) site
site
topographische Lage

יִשּׁוּב צֹמֶת cross-road village
village-carrefour
—

כְּפַר (בְּ)רֹאשׁ הַר hill-top village
village haut
Dorf in Berglage

יִשּׁוּב רֹאשׁ־גֶּשֶׁר bridge-head settlement
agglomération de tête
de pont
Brückenkopfsiedlung

יִשּׁוּב חַקְרָה acropolis
settlement
[יישוב בראש הר המתנשא agglomération
מעל לסביבתו] (en position)
dominante
Siedlung in Akropolislage

יִשּׁוּב קָבַע permanent settlement
agglomération permanente
Dauersiedlung

יִשּׁוּב עֲרַאי temporary settlement
agglomération temporaire
zeitweilige Siedlung

יִשּׁוּב עוֹנָתִי seasonal settlement
agglomération saisonnière
jahreszeitliche Siedlung

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

יִשּׁוּב מְבֻדָּל
detached settlement
agglomération isolée
abgesonderte Siedlung

יִשּׁוּב־בַּת
branch village, b. settlement
dépendance
Tochtersiedlung

סָפָר
frontier (zone), fringe
zone frontalière
Grenzgebiet

גְּבוּל
border, boundary, frontier
frontière
Grenze

סְפַר הַנּוֹשָׁב
frontier of settlement
zone frontalière de peuplement
Siedlungsgrenze

גְּבוּל הָעֵצִים
treeline
limite de la zone boisée
Baumgrenze

גְּבוּל הַיְּעָרוֹת
woodline
limite de la zone forestière
Waldgrenze

מֶרְחַב עֹרֶף [המרחב, שעיר או ארץ או אזור קשורים אליו מבחינה כלכלית]
hinterland
hinterland
Hinterland

מֶרְחָב קִדְמִי [המרחב שמעבר לים, שנמל קשור אליו מבחינה כלכלית]
foreland
débouchés
Vorland

גַּרְעִין
nucleus
noyau
Kern(raum)

בַּיִת כּוֹלֵל
—
maison unique (pour l'habitation et l'exploitation)
Einheitshaus

בֵּית מְגוּרִים
residential house
maison résidentielle, m. d'habitation
Wohnhaus

בִּנְיְנֵי מֶשֶׁק
appurtenances
bâtiments d'exploitation, (les) communs
Wirtschaftsgebäude

חַוָּה
farm, farmstead
ferme
Gehöft

חָצֵר
courtyard
cour
Hof

גַּג גַּמְלוֹן
saddle-roof
toit à pignon
Giebeldach, Satteldach

נִצָּב (לָרְחוֹב)
—
perpendiculaire (à la rue)
giebelständig

מַקְבִּיל (לָרְחוֹב)
—
parallèle (à la rue)
traufständig

סְטָו, סְטָיו
arcades, portico
arcades, colonade, portique, péristyle
Kolonnade, Arkaden

3. חַקְלָאוּת

חַקְלָאוּת
agriculture farming
agriculture
Landwirtschaft

עִבּוּד (חַקְלָאִי)
cultivation (agr.)
culture, agriculture
Anbau, (Boden-)Bearbeitung

מֶשֶׁק מְעֹרָב
mixed farming, diversified agriculture
polyculture
Mischwirtschaft

חַקְלָאוּת שֶׁל גִּדּוּל יָחִיד, מוֹנוֹקוּלְטוּרָה
monoculture, one-crop agriculture
monoculture
Monokultur

(מֶשֶׁק) מַטָּעִים
plantation
plantation
Pflanzung

מַטָּע
plantation
plantation
Plantage

חַקְלָאוּת מְחִיָּה [למחיית הבית]
subsistence agriculture
agriculture de subsistence
Selbstversorgungswirtschaft

חַקְלָאוּת לְשִׁוּוּק
commercial agriculture
agriculture de marché
Marktwirtschaft

עִבּוּד נְדוּדִים
shifting cultivation
cultures tournantes
Wanderfeldbau

הַנּוֹשָׁב
oikumene
régions habitées, oekoumène
Ökumene, bewohnte Gegenden

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

לא־נוֹשָׁב — unoikumene
régions inhabitées
unbewohnte Gegenden

שׁוּלִי — marginal
marginal
Grenz-, an der Grenze

תַּת־שׁוּלִי — submarginal
sous-marginal
unter der Grenze

פְּרִימִיטִיבִי — primitive
primitif
primitiv

עוֹנָתִי — seasonal
saisonnier
Saison-, jahreszeitlich

טְרוֹפִּי — tropical
tropical
tropisch

בִּסְתָּנָאוּת [שם כולל לגידול עצי פרי, ירקות וצמחי גרר] — horticulture
cultures potagères et fruitières, horticulture
Gartenbau

גַּנָּנוּת לַצַּרְכָּן — market gardening, truck-gardening
maraîchage
Handelsgärtnerei

גַּנָּנוּת נוֹי — landscape gardening, ornamental g.
jardinage
Landschaftsgärtnerei

גִּדּוּל חַיּוֹת פַּרְוָה — fur farming
élevage de bêtes à fourrure
Pelztierzucht

יַעֲרָנוּת — forestry
sylviculture
Forstwirtschaft

יִעוּר — afforestation
boisement
Aufforstung

הַשְׁמָדַת יְעָרוֹת — deforestation
déboisement
Entwaldung

יִעוּר חוֹזֵר — reforestation
reboisement
Wiederaufforstung

חַקְלָאוּת שְׁלָחִין — irrigation farming
culture irriguée
Bewässerungskultur

חַקְלָאוּת בַּעַל — rain farming
culture sans irrigation
Feldbau ohne Bewässerung

שְׁמִירַת קַרְקַע — soil conservation
entretien, conservation du sol
Bodenerhaltung, Bodenkonservierung

דְּרִיגָה — terracing
terrassement
Terrassierung

אַדְמַת תְּנוּבוֹת — cropland
sol de culture
Ackerland

(שִׁיטַת) רִבּוּי יְבוּלִים — multiple cropping
récoltes multiples
mehrfache Ernte

לָטִיפּוּנְדִיָה [אחוזה גדולה, שיש בה יותר מפרנסת משפחה אחת] — latifundium
grand domaine (,latifundium)
Latifundium

מִינִיפּוּנְדִיָה [אחוזה הקטנה מכדי פרנסת משפחה אחת] — minifundium
minifundium
—

פִּצּוּל (אֲחֻזּוֹת) — fragmentation (of land-holdings)
morcellement (des propriétés)
Zersplitterung

מֶשֶׁק חָלָב — dairy farm
vacherie
Milchwirtschaft

מַשְׁאָבִים — resources
ressources
Vorräte, Schätze

כֹּחַ אָדָם — manpower
main-d'oeuvre
Arbeitskräfte(n)

אוֹצְרוֹת טֶבַע — natural resources
ressources naturelles
Naturschätze

שִׁמּוּשׁ בַּאֲדָמוֹת — land use, land utilization
utilisation du sol
Bodennutzung

מֶשֶׁק חָמָס — robber economy
économie abusive
Raubwirtschaft

נִצּוּל חוֹמֵס — destructive exploitation
exploitation abusive
Raubbau

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

(אַדָּמַת) בּוּר
waste land
terre inculte
Ödland

כֶּרֶב, מוּבָר
fallow
jachère
Brache

הַשְׁקָיָה, הַשְׁקָאָה
irrigation
irrigation
Bewässerung

פִּקּוּחַ עַל שִׁטְפּוֹנוֹת
flood control
protection contre les inondation
Hochwasserschutz

מַחֲזוֹר אֲדָמוֹת
land rotation
assolement
Flächenwechsel

מַחֲזוֹר זְרָעִים,
מַחֲזוֹר גִּדּוּלִים
crop rotation
culture alternante
Fruchtwechsel, Wechselwirtschaft

גִּדּוּל סִיּוּב (ולא: זבל ירוק)
cover crop
plante de couverture
Deckfrucht

גִּדּוּלֵי מִסְפּוֹא
forage crops
culture fourragères
Futterbau

גִּדּוּל מִקְנֶה
stock raising
élevage de bétail
Viehzucht

מִרְעֶה
pasture
pâturage, pré pâturé
Weide

רְעִיָּה
grazing
pâturage
Weiden

רְעִיַּת חָמָס
overgrazing
surpâturage, pâturage excessif
Überbeweidung

גְּדֵרֶת, גְּדֵרָה
enclosure
enclos
Umzäunung

מִרְעֶה פָּתוּחַ
range
parcours, vaines pâtures
offene Weide, Trift

מִרְעֶה גָּדוּר
ranch
pâturage clôture, p. à claie
eingezäunte Weide

חַוָּת (גִּדּוּל) מִקְנֶה
ranch
ranch
Viehfarm

מִרְעֵה הָרִים
alpine pasture (*in Norway*: saeter)
pâture alpestre
Alm, Alp

שְׁמוֹת אֲדָמוֹת
local field names
lieux-dits
Flurnamen

שָׂדֶה; אֲדָמוֹת
plot, field, holding
terres, champ
Flur

מַחֲזוֹר נְדוּדִים (שֶׁל עֲדָרִים) [נדידה עונתית וחוזרת של רועים ועדריהם בין אזורים שבובהם שונה]
transhumance
transhumance
Wandertierhaltung, Almwanderung

בָּקָר לְחָלָב
dairy cattle
bétail laitier
Milchvieh

בָּקָר לְבָשָׂר
beef cattle
bétail à viande
Fleischvieh

בָּקָר מִרְעֶה
range cattle
bétail de pâturage
Weidevieh

מִקְנֶה
livestock
cheptel vif
lebendes Inventar

מַעַר
clearing
clairière
Lichtung

בַּרוּא
land-clearing
défrichage, essouchage
Rodung

הַחְזָקַת אֲדָמוֹת
land-holding
propriété foncière
Landbesitz

חֶלְקָה (שֶׁל אֲדָמוֹת)
land-holding
bien-fonds, parcelle
Grundparzelle

חֲכִירַת אֲדָמוֹת,
הַחְכָּרַת אֲדָמוֹת
land lease
fermage, bail à ferme
Pacht, Verpachtung

חוֹכֵר
lessee
preneur de bail
Pächter

מַחְכִּיר
lessor
bailleur
Verpächter

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

אֲרִיסוּת
share cropping
métayage
Halbpacht

אָרִיס
share cropper
métayer
Halbpächter

בַּעַל קַרְקַע,
בַּעַל קַרְקָעוֹת
land owner
propriétaire foncier, terrien
Grundbesitzer

בְּעָלִים נֶעְדָּר
absentee landowner
propriétaire forain, absentéiste
abwesender Grundbesitzer

תּוֹפֵס אֲדָמוֹת,
בְּנָיָנִים (וכיו"ב)
squatter
squatter
Squatter

תְּפִיסַת אֲדָמוֹת,
בְּנָיָנִים (וכיו"ב)
squatting
occupation abusive
Ansiedlung ohne Rechtstitel

אֲדָמוֹת בְּדוּלוֹת
detached lands
terres dispersées
abgelegener Boden

מַשָּׂא (שְׂדֵה) הַמִּרְעֶה
[יכולת שדה המרעה לבלבל עדר]
carrying power (of pasture)
capacité (de pâture)
Besetzstärke

צְמָחִים חַד־שְׁנָתִיִּים
annual plants
plantes annuelles
einjährige Pflanzen

צְמָחִים רַב־שְׁנָתִיִּים
perennial plants
plantes vivaces
ausdauernde Pflanzen

תְּנוּבַת עֵצִים,
יְבוּל עֵצִים
tree crop
fruits d'arbres
Baumfrucht

רָאוּי לְעִבּוּד
arable
arable, labourable
ackerfähig

יַעַר גְּדוֹתַיִם
gallery forest
rideau d'arbres (en bordure d'un cours d'eau)
Galeriewald

אֶרֶץ עֵשֶׂב
grassland
herbages
Grünland

רֵפוֹרְמָה קַרְקָעִית
land reform
réforme foncière
Bodenreform

תִּקּוּן חֲלָקַת קַרְקָעוֹת
resettlement, consolidation of landholdings
remembrement agricole, r. parcellaire
Flurbereinigung

עֲזִיבַת הַכְּפָר
rural depopulation, r. exodus
exode rural
Landflucht

שֶׁטַח מְעֻבָּד
cultivated area
surface cultivée
Kulturfläche

שֶׁטַח הַיְבוּלִים
crop area
surface productive
Anbaufläche

נָוָד
nomad
nomade
Nomade

שֶׁל נָוָדִים, נָוָדִי
nomadic
nomade (*adj.*)
nomadisch

נְוָדוּת
nomadism
nomadisme
Nomadentum

נָוָד לְמֶחְצָה
semi-nomad
semi-nomade
Halbnomade

נְוָדוּת לְמֶחְצָה
semi-nomadism
semi-nomadisme
Halbnomadentum

הוֹשְׁבַת נְוָדִים
sedentarization
sédentarisation, fixation
Sesshaftmachung

מַאֲהָל
encampment
campement
Zeltlager

4. דַּיִג

דַּיִג [המקצוע]
fishery
pêche
Fischerei

דַּיִג, דִּיּוּג [הפעולה]
fishing
pêche
Fischfang

שְׁלִי (־דָגִים)
catch (of fish)
prise
Fang

דַּיִג חָמָס
overfishing
exploitation abusive (des réserves de pêche)
—

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מִכְרֶה
mine
mine
Bergwerk

כְּרִיָּה
mining
exploitation minière
Bergbau

עֲרֵמַת שֶׁפֶךְ
(mine) dump
terril, cokeril
Abraumhalde

יִצּוּר יָתֵר
overproduction
surproduction
Überproduktion

יִצּוּר חָסֵר
underproduction
sous-production
Unterproduktion

כֹּשֶׁר יָתֵר
overcapacity
surcapacité
Überkapazität

אָזִיל [(אוצרות מבע)
exhaustible
exhaustible, épuisable [הארצלים ואינם מתחדשים]
erschöpflich

בִּלְתִּי־אָזִיל
inexhaustible
inexhaustible, inépuisable
unerschöpflich

6. תַּחְבּוּרָה

תַּחְבּוּרָה
communications
communications
Verkehr

בַּהֲמוֹת מַשָּׂא
animals of burden
bêtes de somme
Lasttier

בַּהֲמוֹת רְתִימָה
draught animals
bêtes de trait
Zugtier

שַׁיָּרָה
caravan, train, convoy
caravane, convoi, train
Karawane, Zug

חֲמֹרֶת
train of donkeys
file d'ânes
Zug von Eseln

גְּמַלֶּת
camel train, c. caravan
file de chameaux, caravane de ch.
Kamelkarawane

שְׁבִיל
path
sentier
Saumweg, Pfad

נָתִיב עֵץ
plank road
chemin de rondins
Knüppeldamm

בְּרֵכַת דָּגִים
fishpond
vivier
Fischteich

5. תַּעֲשִׂיָּה

תַּעֲשִׂיָּה
industry
industrie
Industrie

תִּעוּשׁ
industrialisation
industrialisation
Industrialisierung

חֹמֶר גֶּלֶם
raw material
matière première
Rohmaterial

נִכְסֵי יִצּוּר
capital goods
bien de production
Produktionsgüter

מוּצָר לְוַאי
by-product
sous-produit
Nebenprodukt

נִצּוּל
exploitation
exploitation
Ausnützung

תַּעֲשִׂיָּה דּוֹלֶלֶת
extractive industry
industrie extractive
extrahierende Industrie

תַּעֲשִׂיָּה בִּלְתִּי־דּוֹלֶלֶת
non-extractive industry
industrie non-extractive
nicht-extrahierende Industrie

הַרְסָנִי
destructive
destructif
zerstörend

יַצְרָנִי
productive
productif
produktiv

תַּעֲסוּקָה בְּסִיסִית
basic employment
emploi principal
—

תַּעֲסוּקָה לֹא־בְּסִיסִית
non-basic employment
emploi secondaire
—

רִכּוּז
centralization
centralisation
Zentralisation

בִּזּוּר
decentralization
décentralisation
Dezentralisation

תְּחוּם סַחַר חָפְשִׁי
free trade area
zone franche
Freihandelsgebiet

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

דֶּרֶךְ
road
route
Strasse

רֶשֶׁת דְּרָכִים
road net
réseau routier
Strassennetz

הַקָּו הָרָצוּי
desire line
tracé optimal
—

גֶּשֶׁר (חֵב) הֶטֵּל
toll-bridge
pont à péage
zollpflichtige Brücke

מַחֲסוֹם גְּבִיָּה
turnpike
barrière d'octroi
Schlagbaum, Drehkreuz

דַּרְכֵי יַבָּשָׁה
land routes
routes terrestres
Landwege

רֹחַב הַמְּסִלָּה [בין הפסים]
gauge (*railway*)
largeur de voie
Spurweite

מַעְבָּרָה
ford
gué
Furt

מַעְבֹּרֶת
ferry
bac
Fähre

נְתִיב מַיִם
waterway
voie navigable
Wasserweg

סִירַת כֹּרֶת
dug-out canoe
pirogue
Einbaum

גְּרִירָה
towing
remorquage, halage
Schleppen, Treideln

דְּחוּף
push-towing
poussage
Schieben

שַׁיִט פְּנִימִי
inland navigation
navigation intérieure
Binnenschiffahrt

רֹאשׁ שַׁיִט
head of navigation
tête de navigation
—

תָּא שַׁיִט
(ship-)lock, sluice
écluse, sas
Kanalschleuse, Schiffsschleuse

תְּרִיס
sluice gate
vanne d'écluse, porte d'é.
Schütze

נְתִיבָה (בַּשַּׁיִט)
navigation channel
chenal
Fahrrinne

תְּעָלָה
canal
canal
Kanal

מַעֲבָר פְּנִימִי
inside passage
—
innere Durchfahrt

סַפָּנוּת חוֹפִים
coastal navigation, coastwise traffic
cabotage, navigation côtière
Küstenschiffahrt

נָמֵל
port, harbour
port
Hafen

עִיר נָמֵל
port, harbour (*town*)
port (*ville*)
Hafenstadt

נָמַל חִיצוֹן
outport, outer port
avant-port
Aussenhafen, Vorhafen

מַעֲגָן
anchorage
anchorage, mouillage
Ankerplatz

עֵגֶן
roadstead
rade
Reede

נָמֵל חָפְשִׁי
free port
port franc
Freihafen

נָמַל שִׁטְעוּן
transshipment harbour
port de transbordement
Umschlaghafen

מְקוֹם שִׁטְעוּן
entrepôt
lieu d'entrepôts
Stapelplatz, Umschlagplatz

מְקוֹם פְּרִיסָה (שֶׁל מִטְעָנִים)
bulk-breakpoint
point de triage
Massenumschlagplatz

נְהַר שַׁיִט בַּאֲמָנָה
internationalized river
fleuve internationalisé
internationalisierter Fluss

נָמַל תְּעוּפָה
airport
aéroport
Flughafen

שְׂדֵה תְּעוּפָה
aerodrome, airfield
aérodrome
Flugfeld, Flugplatz

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

גִּישָׁנוּת
accessibility
accessibilité
Zugänglichkeit

גִּישָׁנִי
accessible
accessible
zugänglich

סֹכֶר
barrage
barrage
Damm

בַּר־שַׁיִט
navigable
navigable
schiffbar

חֲטִיטָה, חֲפִירָה
dredging
dragage
Baggern

אֳנִיַּת מַחְפֵּר
dredger
drague
Bagger

נְמַל מְכֻלָּא (גֵאוּת)
tide-gate port
port à bassin à flot
Flutbeckenhafen, Schleusendockhafen

מִטְעָן בְּצֹבֶר
bulk cargo
chargement en vrac
Schüttladung, Bulkladung

תַּחֲנָה סוֹפִית
terminal (of traffic)
terminus
Endstation

תַּחֲנַת סָיָם
dead-end station,
terminal st.
gare de tête de ligne
Kopfbahnhof

תַּחֲנָה רָאשִׁית
main station, central st.
gare centrale
Hauptbahnhof

תַּחֲנַת עִתּוּק
shunting station
gare de triage
Verschiebebahnhof, Rangierbahnhof

מַרְחֶפֶה
hovercraft, air-cushion
vehicle (UK)
grand-effect machine (US)
aéro-glisseur
Luftkissenfahrzeug

סְנַפִּירִית
hydrofoil (vessel)
hydroglisseur
—

מונחי תרבות הגוף

יא. הרמת משקולות

הַרָמַת מִשְׁקוֹלוֹת (מ״י: מִשְׁקֹלֶת)	weight lifting poids et haltères Gewichtheben
מִשְׁקָל בֵּינוֹנִי	middleweight poids moyen Mittelgewicht
מִשְׁקָל בֵּינוֹנִי־כָּבֵד, מ׳ עַל־בֵּינוֹנִי	ight heavyweight poids mi-lourd Halbschwergewicht
מִשְׁקָל תַּת־כָּבֵד	middle heavyweight — —
מִשְׁקָל כָּבֵד	heavyweight poids lourd Schwergewicht

1. משתתפים ובעלי תפקידים

מִשְׁקוֹלָן, מַרִים מִשְׁקוֹלוֹת	weight lifter athlète haltérophile Gewichtheber, Gewichtler
שׁוֹפֵט מֶרְכָּזִי	referee chef de plateau Hauptschiedsrichter, "Plattenrichter"
שׁוֹפְטִים, שׁוֹפְטֵי צַד	judges juges Richter
וַעֲדַת עֵרְעוּרִים	jury jury d'appel Schiedsgericht
סוֹדֵר הַמִּשְׁקוֹלָנִים	bar assistant — —
עוֹזְרִים (לְיַד הַמִּשְׁקוֹלוֹת) [מעלים ומפחיתים את המשקל]	lifter assistants — —

2. סוגי משקל

סוג מִשְׁקָל	weight(–category) catégorie de poids Gewichtsklasse
מִשְׁקַל תַּרְנְגוֹל	bantamweight poids coq Bantamgewicht
מִשְׁקַל נוֹצָה	featherweight poids plume Federgewicht
מִשְׁקָל קַל	lightweight poids léger Leichtgewicht

3. פעולות ותרגילים

עֶמְדַת מוֹצָא	take-off position position de départ Ausgangsstellung
אֲחִיזָה (עִלִּית) פְּתוּחָה [הבוהן לצד האצבעות]	open grip — —
אֲחִיזָה (עִלִּית) סְגוּרָה [הבוהן מול האצבעות]	closed grip — —
אֲחִיזָה (עִלִּית) נְעוּלָה [הבוהן מול האצבעות, ואלה לופתות אותו]	lock grip — —
תְּפִיסָה רְחָבָה [המרחק בין הידיים גדול מרוחב הגוף]	wide grip — —
תְּפִיסָה רְגִילָה [המרחק שווה לרוחב הגוף]	normal grip, ordinary grasp — —

* נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה ס״ד ביו״א בטבת תשכ״ה (זיכרונות האקדמיה י״ב, והודעה על כך באה ב״רשומות״, ילקוט הפרסומים מס׳ 1312 מיום י״ג במרחשוון תשכ״ז.—חברי הוועדה שהכינה רשימה זו היו האד׳ ע׳ איתן וי׳ שבטיאל מטעם האקדמיה והאדונים י׳ אלוף, מ׳ בניהו, ע׳ גיל, צ׳ נשרי, ש׳ שי״ק, י׳ שפרינגר וד׳ תדיר כמומחים למקצוע. המוכיר היה הא׳ ג׳ הגמן. עזרו לוועדה בהערות ובהצעות האדונים י׳ בן־נון, ש׳ מלצר וי׳ פרץ.

מַאֲחַז הַמִּשְׁקֹלֶת	grip of bar — Stangengriff
דִּסְקָה	disc disque Scheibe
טַבַּעַת עוֹצֶרֶת (בפנים): טַבַּעַת סוֹגֶרֶת (בחוץ)	lock, collar — Stellring
מִשְׁקוֹלִית [לאימון ולחימום]	dumb-bell haltère Kugelhantel, Hantel
מִשְׁקֹל	weight, kettle-bell — Wurfgewicht
כּוֹנֵן מִשְׁקוֹלוֹת	rack — Gestell
בִּימַת הַהֲרָמָה	podium plateau Podium, Platte
חֲגוֹרַת מִשְׁקוֹלָנִים	weight lifting belt ceinture Gürtel
מָגֵן מִפְרָק	wristband bracelet de force Gelenkschützer
נַעֲלֵי מִשְׁקוֹלָנִים	weight lifting boots — —
מִפְסָעִית	suspensory belt suspensoir Suspensorium
סַפַּת אִמּוּנִים	bench — —
מַגְנֵסְיוּם	magnesium magnésium Magnesium
קוֹלוֹפוֹנְיוּם	colophony colophane Kolophonium

תְּפִיסָה צָרָה	narrow grip — — [המרחק קטן מרוחב הגוף]
הַגְבָּהָה [הרמה לחזה]	clean épauler Umsetzen
לְחִיצָה	press — Drücken
הַנָּפָה	snatch — Reissen
דְּחִיפָה	jerk — Stossen
בְּפִסּוּעַ	in cross-stride — mit Quergrätsche, Ausfall
בְּמִשּׁוּק	astride — mit (Seit-)Grätsche
נִסָּיוֹן [מותרים שלושה ניסיונות]	trial, try, attempt essai Versuch
תַּרְגִּילֵי עֵזֶר [באימונים]	— — —
תַּרְגִּילֵי עֹמֶס (לְיָדַיִם, לְרַגְלַיִם)	— — —
עִצּוּב הַגּוּף	body-building — —

4. ציוד

מִשְׁקֹלֶת כַּדּוּרִים	bar-bell barre à sphères Kugelstange
מִשְׁקֹלֶת דִּסְקוֹת	disc-loading bar-bell barre à disques Scheibenstange
מוֹט הַמִּשְׁקֹלֶת	bar barre Stange

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי תרבות הגוף

יב. היאבקות

1. משתתפים ובעלי תפקידים

הַאֲבָקוּת	wrestling lutte Ringkampf, Ringen
סִגְנוֹן יְוָנִי־רוֹמִי	Greco-Roman (,classic) wrestling — griechisch-römischer Ringkampf
סִגְנוֹן חָפְשִׁי	free-style wrestling lutte libre Freistil-Ringen
תְּפֹשׂ כִּיכָלְתְּךָ	catch-as-catch-can — —
הִתְאַבֵּק, נֶאֱבַק	to wrestle lutter ringen
מִתְאַבֵּק	wrestler lutteur Ringkämpfer
פּוֹסֵק (רָאשִׁי)	chairman of the mat, mat-manager chef de tapis —
שׁוֹפְטִים [יושבים בצדי המזרן]	judges juges Richter
שׁוֹפֵט מִזְרָן	referee arbitre Schiedsrichter
וַעֲדַת עֵרְעוּרִים	jury — —
וַעֲדָה רְפוּאִית	medical board — —

2. סדרי ההתחרות והמאבק

כְּשֵׁר־לְחִימָה	fit en forme kampffähig, in Form
שְׁקִילָה	weighing-in pesage Wiegen
מוֹעֵד הַשְּׁקִילָה	weighing period — —
סוּג מִשְׁקָל	category catégorie de poids Gewichtsklasse
חֲלָקָה לְזוּגוֹת	pairing off — Paaren
טַבְלָה [לרישום מהלך התחרויות]	list — —
תַּחֲרוּת	competition concours Wettbewerb
סִדְרַת תַּחֲרֻיּוֹת	tournament tournoi Tournier
מַחֲזוֹר	round manche Runde, Gang
גְּמָר [המחזור האחרון בתחרות]	finals finale Schlussrunde
מַאֲבָק, קְרָב	fight lutte Kampf
הַקָּפָה [המאבק מורכב משתי הקפות, והפסקה ביניהן]	period — —
סָפַר [עד 5 שניות, במצב מסוכן]	to count scander auszählen

* נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה ס"ד ביו"א בטבת תשכ"ה (זיכרונות האקדמיה י"ב), והודעה על כך באה ב"רשומות", ילקוט הפרסומים מס' 1312 מיום י"ג במרחשוון תשכ"ז.—חברי הוועדה שהכינה רשימה זו היו האד' ע' איתן וי' שבטיאל מטעם האקדמיה והאדונים י' אלוף, י' גוטפרוינד, ע' גיל, צ' נשרי, וש' שי"ק כמומחים למקצוע. מזכיר הוועדה היה הא' ג' הנמן. עזרו לוועדה בהערות ובהצעות הגב' ר' בורנשטיין והאדונים י' בן־בון, מ' ולנשטיין, ק' מרכס, ש' סומך וי' פריד.

כָּשֵׁר [בגון: תפיסה כשרה]	permitted permis erlaubt
פָּסוּל [בגון: תפיסה פסולה]	prohibited défendu, irrégulier verboten, regelwidrig
אַזְהָרָה	warning — —
הַתְרָאָה	caution — —
עֶמְדַּת הַאֲבָקוּת	initial position garde Ausgangsstellung, Bereitschaft
הַתְקָפָה	attack attaque Angriff
הַתְקָפַת־נֶגֶד	counter-attack contre-attaque Gegenangriff
הֲגָנָה	defence défense Verteidigung, Abwehr
הִשְׁתַּחְרֵר	to escape, to break hold — freikommen, Griff aufbrechen
תְּקִיפָה	lift ramassement Hebel
תְּקִיפַת יָד	armlock, armlift ramassement de bras Armaufreisser
תְּקִיפַת יָד עִם הֲסָבָה	armthrow — —
תְּקִיפַת רֹאשׁ	headthrow ramassement de tête Kopfdurchzug
תְּקִיפַת רֶגֶל	leg lock — —
הֶחֱזִיק, אָחַז	to grip — —
כָּבַל [בגשר וכד׳]	to hold down — —

טָפַח [עד 2 שניות, בעת פרקוד]	to tap — —
פְּרִקוּד [הנוגע במזרן בשתי כתפיו, מנוצח]	shoulder win touche Schultersieg
נִצָּחוֹן לְפִי נְקֻדּוֹת [לפי נקודות זכות, שהמתאבק זוכה בהן על פעילותיו בשעות המאבק]	point decision victoire aux points Punktentscheidung
נִצָּחוֹן־יֶתֶר [ניצחון לפי נקודות ביתרון מכריע]	— victoire par supériorité —
נְקֻדּוֹת חוֹבָה [הנרשמות למתאבק לפי תוצאת המאבק]	penalty points points de pénalisation Strafpunkte
תֵּיקוּ	draw match nul Gleichstand, unentschiedener Kampf
הַכְרָעַת מִשְׁקָל [במצב תיקו מוענק הניצחון לקל שבמתאבקים]	weight decision décision par poids Entscheidung nach Gewicht
חַוַּת דַּעַת רוֹפֵא	medical advice, m. opinion avis de mécedin ärztliches Gutachten
הַחְלָטַת רוֹפֵא	medical verdict, doctor's verdict décision de médecin ärztliche Entscheidung
הַרְחָקָה [הרחקת שופט מתפקידו במאבק מסוים]	withdrawal (of judge) from the contest — —
פְּסִילָה [מחיקת שופט מן הרשימה]	elimination (of judge) from the list — —

3. תיאור המאבק

פְּעִילוּת	activity — —
אִי־פְּעִילוּת	passivity, stalling — —

האקדמיה ללשון העברית - מגן בזכויות יוצרים

כְּבִילָה [כבילת גשר וכד׳]	hold-down — —
תְּפִיסַת רַגְלַיִם	leg action — Beingriff
מִסְפָּרַיִם	scissors ciseaux Schere
הֶסָּבָה, הֶסֵּב יָד	hammerlock retournement de bras Zurückdrehen des Arms
סֶבֶב כָּבוּל	salto — —
הֲבָאָה לְ... (לַהֲדוֹם, לְכָרִיעָה וכד׳)	take-down to... — —
עֶמְדַת מִפְלָט	escape position — Rettungsstellung
מַאֲבָק בַּעֲמִידָה	upstanding wrestling lutte debout Standkampf
חֶבֶק מִפָּנִים	front throw ceinture de devant Untergriff von vorn
חֶבֶק מֵאָחוֹר	rear throw ceinture de derrière Untergriff von hinten
חֶבֶק בִּמְהֵפֶךְ	reverse throw ceinture en souplesse Untergriff mit Überwurf
לְפִיתָה צִדִּית, לְ׳ מִן הַצַּד	hip throw coup de ceinture de côté Hüftwurf
דְּחִיפָה	push — —
זְרִיקָה	throw — —
סִבְסוּב	swerving pirouette —
הַכְשָׁלַת רֶגֶל	trip croc-en-jambe Beinstellen

מַצַּב מְסֻכָּן	danger of fall, pinning hold danger de tombée —
מַאֲבָק עַל הַקַּרְקַע	ground wrestling lutte par terre Bodenringen
מִתְאַבֵּק תַּחְתּוֹן	bottom wrestler dessous unterer Ringer
מִתְאַבֵּק עֶלְיוֹן	top wrestler dessus oberer Ringer
הֲפִיכָה [מן הצד]	reverse ceinture de côté par terre Seitenaufreisser
הֲפוּךְ [סביב ציר הרוחב]	overturn — Überwurf
מָגוֹף	half nelson prise de tête Nelson
מָגוֹף כָּפוּל	double nelson, full n. double prise de tête Doppelnelson
עֲנִיבָה	neck-lock cravate Kravatte
חֲצִי־עֲנִיבָה	neck-lock with armhold — —
אֲחִיזָה [בגוף: אחיזת־ראש, אחיזת־עורף]	hold prise, tour Griff, Halt
הַעֲבָרָה	switch — —
זְרִיקָה	throw jet Wurf
הַדּוֹם [עמידת ברכיים וידיים]	ground position — —
גֶּשֶׁר	bridge pont Brücke
גֶּשֶׁר רֹאשׁ	head-bridge — —

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

fighting area — —	תְּחוּם הַהֵאָבְקוּת
boundary line — —	קַו הַתְּחוּם
corner marks — —	סִימָנֵי פִּנָּה [בצבע סרטי הזיהוי]
protection margin — —	שׁוּלֵי בִּטָּיחוּת
paddle of colour — —	לוּחִית שְׁפוּט
tights maillot de lutte Ringertrikot	בֶּגֶד הַאֲבָקוּת
truss culottes de lutte Ringerhose	מִכְנָסִית
suspensory belt suspensoir Suspensorium	מִפְסָעִית
knee guard genouillière Knieschützer	מָגֵן בֶּרֶךְ
anklet — —	סֶרֶם זָהוּי
wrestling shoes — —	נַעֲלֵי הֵאָבְקוּת

elbow-bridge — —	גֶּשֶׁר מַרְפְּקִים
arm-bridge — —	גֶּשֶׁר יָדַיִם
half-bridge demi-pont halbe Brücke	גֶּשֶׁר לְמֶחֱצָה
passing bridge — —	גֶּשֶׁר מַעֲבָר
crossed bridge — —	גֶּשֶׁר מְצֻלָּב
escape from bridge — —	הַחְלָצוֹת מִגֶּשֶׁר

4. הציוד

scale balance Waage	מֹאזְנַיִם
platform plate-forme Plattform	בִּימַת הַהֵאָבְקוּת
mat tapis Matte	מִזְרָן
tarpaulin cover — —	צִפּוּי אַבְרֶזֶן

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי תרבות הגוף

יג. משחק הנוצית

נוֹצִית [המשחק]	badminton —
נוֹצַאי, שַׁחְקַן נוֹצִית	badminton player —

1. שדה המשחק, הציוד

קַו הַפְּתִיחָה הַקָּרוֹב	short service line vordere Aufschlaglinie
קַו הַפְּתִיחָה הָרָחוֹק	long service line hintere Aufschlaglinie
קַו הַתָּוֶךְ [מחלק את השדה לשני חצאים לאורכו, ולא לרוחבו]	centre-line —
חֲלָקָה יְמָנִית; ח׳ שְׂמָאלִית	right half-court; left h.-c. rechtes Aufschlagfeld; linkes A.
שָׂדֶה לְמִשְׂחָק יָחִידִים, ש׳ לִיחִידִים	singles court Einzelfeld
שָׂדֶה לְמִשְׂחָק זוּגוֹת, ש׳ לְזוּגוֹת	doubles court Doppelfeld
תְּחוּם הַפְּתִיחָה לִיחִידִים; תְּחוּם הַפְּתִיחָה לְזוּגוֹת	singles service court; doubles s.c. —
אֶמְצַע הַשָּׂדֶה	midcourt Mittelfeld
עַמּוּדֵי הָרֶשֶׁת	net posts Netzpfosten
שְׂפַת הָרֶשֶׁת (הָעֶלְיוֹנָה)	top Oberkante
פְּנֵי הַמַּחְבֵּט	face of racket Schlägerkopf
שְׁטוּחוֹת הַמַּאֲחֹז	facets —
קָנֵה הַמַּחְבֵּט [חלק הקת שבין הראש למאחז]	racket shaft Schlägergriff
יִתֵּר הָרֶשֶׁת	trim —
נוֹצִית [מורכבת מגביע ומכפתור]	bird, shuttle(cock) Federball
נוֹצִית חוּץ	outdoor shuttlecock —
נוֹצִית פְּנִים	indoor shuttlecock —
גָּבִיעַ	feather cup oberer Teil
כַּפְתּוֹר	base unterer Teil

2. המשחק

תּוֹר הַפְּתִיחָה	hands in, innings —
הִפְסַד הַפְּתִיחָה	hands out —
פְּתִיחָה מִקָּרוֹב	short serve —
פְּתִיחָה מֵרָחוֹק	long serve —

* נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה ס״ח בל׳ בסיוון תשכ״ה, (זיכרונות האקדמיה יב), והודעה על כך באה ב״רשומות״, ילקוט הפרסומים מס׳ 1312 מיום י״ג במרחשוון תשכ״ז. — חברי הוועדה שהכינה רשימה זו היו הא׳ י׳ שבטיאל מטעם האקדמיה והאד׳ י׳ אלוף, צ׳ גשרי, ש׳ שי״ק כמומחים למקצוע. מזכיר הוועדה היה הא׳ ש׳ סומך. עזרו לוועדה בהערות ובהצעות הא׳ ע׳ איתן, ז׳ בן־חיים, י׳ בן־גון, א׳ דותן, מ׳ מדן, ש׳ מלצר, ק׳ מרכס. הא׳ ק׳ מרכס הוסיף את התרגום הגרמני.

הַחֲלָקָה הַזּוּגִית (לַסְּפִירָה) [הימנית]	even court rechtes Aufschlagfeld
הַחֲלָקָה הַלֹּא־זוּגִית (לַסְּפִירָה) [השמאלית]	odd court linkes Aufschlagfeld
חָסַם	to block blockieren
עֶמְדָה	stance Stellung
(עֶמְדַת) הָכֵן	ready (stance) Bereitschaft(stellung)
פְּסִידָה	down —
שְׁתֵּי פְּסִידוֹת	two down —
הַחֲלָפַת צַד, ה׳ צְדָדִים	change of ends Seitenwechsel
חִלּוּף הַפְּתִיחָה	change of service Aufgabewechsel
(עֶמְדַת) מִצְפָּה	home position —
מַכַּת הֶסֵּב	pivot —
(הַחְזָרַת) דְּחִיק	sling, throw —
דְּחִי (הַסִּיּוּם)	setting "Setzen"
חֲלָקַת מִשְׁגֶּה	wrong half-court falsches Aufschlagfeld
פְּתִיחָה גְּבֹהָה מֵרָחוֹק	long high service —
שִׁיבַת הַפְּתִיחָה	regain of service Aufgabe-Rückgewinn
הֶעָרְכוּת אֲלַכְסוֹנִית	diagonal teamwork schräge Aufstellung
הֶעָרְכוּת רָחְבִּית	side-by-side teamwork Aufstellung nebeneinander
הֶעָרְכוּת אָרְכִּית	up-and-back teamwork Aufstellung vorn und hinten
הֶעָרְכוּת סִיבּוּב	rotation teamwork —
אִיצָּה	rushing —
נוֹצִית הַהַכְרָעָה [היא מוסיפה לשחקן, אם הוא זוכה בה, את הנקודה החסרה לו לניצחון]	gamebird —

3. החבטות

(הָאֶצְבָּעוֹת) הַזְּרָתִיּוֹת [3 האצבעות: זרת, קמיצה, אמה]	anchor fingers Ankerfinger
מִשְׂחַק רֶשֶׁת	net play Netzspiel
"שֶׁלְּךָ"	yours —
(מַכַּת) מִפְתֶּחָה [מכה המכריחה את היריב להחזיר את הנוצית בדרך נוחה לחובט]	play for an opening —
(מַכַּת) הַגָּשָׁה	set up —
(14 וכיו״ב) לַכֹּל	(14 etc.) all Gleichstand
אֶצְבּוּעַ	fingering Fingerarbeit
פְּסָה גְּמִישָׁה	flexible wrist lockeres Handgelenk
פְּסָה קְשִׁיָּה	locked wrist, humped w. steifes Handgelenk
מַכַּת פְּסָה	wrist snap —
נְקֻדַּת הַמַּגָּע (בין המחבט לנוצית)	point of contact Kontaktpunkt
(מַכָּה) עִלִּית	overhead (shot) Überkopf-
(מַכָּה) תַּחְתִּית	underarm (shot) Unterarm-
מַכָּה שֶׁמֵּעֵבֶר לָרֹאשׁ	round the head —
מַכָּה פְּסוּלָה	foul stroke Fehler

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

הֻתְנֵף גָּבֹהַּ	driven clear	מַכָּה אֲלַכְסוֹנִית	cross court flight (drive)
מַכָּה גְּבֹהָה	high clear	מַכַּת אֲלַכְסוֹן רִשְׁתִּית	cross court drive
מַכָּה תְּלוּלָה	pop up		
צְלִיף	flick	הַעֲרָמָה	deception
מַכָּה רִשְׁתִּית	"hair pin"	הַתְעָיָה [הִיא עִבְרִית]	preliminary feints
מַכָּה אָרְכִּית	down the line drive		

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי החינוך

ג. המנהל בחינוך

1. מונחים כלליים

מִדַּת הַהַמְשָׁכָה בְּבֵית־הַסֵּפֶר	persistence in school
כֹּשֶׁר הַהַמְשָׁכָה בְּלִמּוּדִים אֲקָדֶמְיִים	academic persistence
קוּרְס	course
מִשְׁלָב	articulation
מְגִלַּת זְכֻיּוֹת הַיֶּלֶד	children's charter
מַשְׁאַבִּים	resources
תְּקָנִים נִפְרָדִים	differentiated standards
סֻלַּם הַחִנּוּךְ	education ladder
יְדִיעַת כְּתָב, יְדִיעַת קְרֹא וּכְתֹב	literacy
בּוּרוּת (מִכְּתָב)	illiteracy
בּוּר (מִכְּתָב)	illiterate
כְּלוּל	integration
כִּלֵּל	to integrate
הפעלה: נִהוּל (,הַנְהָלָה)	management
הגוף: מִנְהָלָה (,הַנְהָלָה)	
חֶבֶר מוֹרִים, חֶבֶר עוֹבְדִים	personnel
תִּקָּנוּן	standardization
סֶקֶר	survey

2. מנהל בתחום מוסד אחד

תִּרְגּוּל לְשִׁעַת סַכָּנָה	accidents drill
מְנִיעַת תְּאוּנוֹת	accidents prevention
מַעֲרֶכֶת אַזְעָקָה	alarm system
מַחֲנֶה	camp
פְּעֻלּוֹת הַמִּשְׁלָבוֹת בְּתָכְנִית הַלִּמּוּדִים	co-curricular activities
מַעֲרַךְ שִׁעוּר	lesson plan
תָּכְנִית יוֹם (,שָׁבוּעַ וכו׳)	daily (,weekly etc.) program, plan
חֲלָקָה (שֶׁל הוֹרָאָה) לְפִי מְקַצּוֹעוֹת	departmentalization (of instruction)
פְּעֻלּוֹת מְדֻרָּכוֹת	directed activities
תּוֹרְנוּת הַמִּסְדְּרוֹן	hall patrol
מִשְׁמֶרֶת תַּלְמִידִים	pupils' patrol
מִשְׁמֶרֶת בְּטִיחוּת	safety patrol
פִּקּוּחַ רְפוּאִי	medical inspection
בְּדִיקַת הַבְּרִיאוּת	health inspection

• פרקים ג, ד, ה נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה ס״ה (זיכרונות האקדמיה יב), והודעה על כך באה ב״רשומות״, ילקוט הפרסומים מס׳ 1912 מיום י״ג במרחשוון תשכ״ז.— חברי הוועדה למונחי החינוך היו הא׳ ע׳ איתן, מ׳ מדן וי״ר רבלין מטעם האקדמיה; הא׳ ח׳ אורמיאן, א׳ דושקין וע׳ יפה כבעלי המקצוע. מזכירה הא׳ ש׳ סומך. בישיבות השתתף גם הא׳ א׳ דותן. הוועדה נעזרה בהערותיהם של האדונים ש׳ אדן, צ׳ אדר, ש אירמאי, י׳ בן־גון, נ׳ ברגגרין, י׳ גולדשמידט, ג׳ הנמן, מ׳ ולנשטיין, ש׳ ייבין, י׳ כהנא, י״מ לנדאו, ש׳ מלצר, ע׳ עצמון, א״ם קלינברגר, ש׳ קנלר וח׳ רבין.
פרקים א׳—ב׳ של מונחי החינוך נתפרסמו בזיכרונות האקדמיה, כרך ט.

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מִסְדַּר בֹּקֶר, כִּנּוּס בֹּקֶר	morning exercises, opening exercises
(פְּעָלוֹת) מִחוּץ לְבֵית־הַסֵּפֶר	out-of-school (activities), out-of-class (activities)
וַעַד הַהוֹרִים	parents' committee
מוֹעֶצֶת הַהוֹרִים	parents' council
אֲסֵפַת הוֹרִים	parents' meeting
שִׁעוּר	lesson; period
שִׁעוּר כָּפוּל	double period
שִׁעוּר פָּנוּי	free period
שִׁעוּר לֹא־מְיֻעָד	unassigned period
יוֹם סְפוֹרְט	playday
צִיּוּן	mark
מַתַּן צִיּוּן, קְבִיעַת צִיּוּן	marking
צִיּוּן עַצְמִי	self-marking
שֵׁרוּתֵי בֵּית־הַסֵּפֶר	school services
חֲוָיוֹת חֶבְרוּת	socializing experience
חִבְּרַת (הפעולה: חִבְּרוּת)	to socialize
מִקְצוֹעַ (לִמּוּדִים)	subject
מִקְצוֹעַ יְסוֹד, מִקְצוֹעַ בָּסִיס	fundamental subject, basic subject
מִכְסַת הַזְּמַן	time allotment
לוּחַ מִכְסוֹת הַלִּמּוּדִים [לוח המראה את מספר השיעורים השבועי לכל מקצוע]	time allotment of studies
מַעֲרֶכֶת הַשִּׁעוּרִים [לוח המפרט את זמני השיעורים בימי השבוע]	daily schedule, time schedule, daily program
יוֹם בִּקּוּר	visiting day, open day
יוֹם הוֹרִים	parents' day

3. מְנַהֵל בתחום מקומי וארצי

הַכָּרָה בי״ס מֻכָּר – בי״ס שלא במערכת החינוך הממלכתית, שהלומד בו יוצא ידי חוק חינוך החובה	recognition
אִשּׁוּר בי״ס מְאֻשָּׁר – מוסד חינוך, שאושר כממלא את הדרישות, שנקבעו לגבי צרכים מסוימים	accreditation
גְּבוּל(וֹת) גִּיל	age limit
מִנּוּי מוֹרִים	appointment of teachers
רָשׁוּת חִנּוּךְ מְקוֹמִית	local educational authority
מִפְקָד (מִפְקַד יְלָדִים) לְצָרְכֵי חִנּוּךְ	school census, school enumeration
רָשׁוּת מֶרְכָּזִית	central authority
חוֹבַת בִּקּוּר	compulsory attendance
גִּיל לִמּוּד חוֹבָה	compulsory school age
בֵּית־סֵפֶר מֶרְכָּזִי, בי״ס אֲזוֹרִי	consolidated school, centralized school
חֲקִיקַת חִנּוּךְ	educational legislation
חִלּוּפֵי תַלְמִידִים; חִלּוּפֵי מוֹרִים	exchange of students; exchange of teachers
פִּקּוּחַ	inspection (UK); supervision (US)
רֶשֶׁת בֵּית־הַסֵּפֶר	network of schools
אִגּוּד הוֹרִים וּמוֹרִים	parent-teacher association
מְחוֹזוֹת הַחִנּוּךְ	school districts

מַעֲרֶכֶת בָּתֵּי־הַסֵּפֶר, מַעֲרֶכֶת הַחִנּוּךְ	school system
מִסְפַּר תַּלְמִידִים לְמוֹרֶה	teacher-pupil ratio
בְּדִיקַת סִפְרֵי לִמּוּד	textbook control
הַסָּעַת תַּלְמִידִים	transportation of pupils
תִּשְׁלֹבֶת גַּן וּבֵית־סֵפֶר	kindergarten-primary unit

4. עובדי המִנהל ומוסדותיו

וַעַד מְנַהֵל	administration board
וַעַד מְפַקֵּחַ	supervisory board
נֶאֱמָנִים, פַּרְנָסִים	trustees, governors
סְגַן מְנַהֵל	assistant principal
פַּקַּח הַבִּקּוּרִים	attendance officer, attendance worker, truant officer
מוֹעֶצֶת הַחִנּוּךְ, וַעַד הַחִנּוּךְ	board of education, council of education
מְתָאֵם	coordinator
שָׁרֵת	custodian, janitor
מוֹעֶצֶת בּוֹחֲנִים, וַעַד בּוֹחֲנִים	board of examinations, b. of examiners
בּוֹחֵן	examiner
פָּקוּלְטָה [חטיבת לימודים באוניברסיטה]	faculty
חֶבֶר מוֹרִים	faculty, teaching staff, school staff
מְנַהֵל (בֵּית־הַסֵּפֶר)	headmaster, head teacher, principal (,director)
אֵם הַבַּיִת	housemother
סַפְרָן	librarian
שַׂר הַחִנּוּךְ	minister of education
מִשְׂרַד הַחִנּוּךְ	ministry of education
אָחוֹת בֵּית־הַסֵּפֶר	school nurse
עוֹבְדֵי מִנְהָל, עוֹבְדֵי אַמִּרְכָּלוּת	administrative personnel
עוֹבְדֵי חִנּוּךְ	educational personnel
עוֹבְדֵי הוֹרָאָה	teaching personnel
עוֹבְדִים שֶׁלֹּא בְּהוֹרָאָה	non-teaching personnel
יְשִׁיבַת מוֹרִים, יְשִׁיבַת הַמוֹעֶצָה הַפֶּדָגוֹגִית (שֶׁל בֵּית־סֵפֶר)	teachers' meeting, staff m., faculty m.
מְנַהֵל הַחִנּוּךְ	superintendant of schools, s. of education (US)
מְמֻנֶּה עַל (כגון: מְמֻנֶּה עַל הַבִּנְיָנִים, עַל הָאַסְפָּקָה וכיו"ב)	superintendant (US)
מְפַקֵּחַ	inspector (UK), supervisor (US), superintendant (US)
רְשׁוּמָה	record
רְשׁוּמַת מַעֲשֵׂי הַיֶּלֶד, רְשׁוּמַת תַּאוּרֵי הַתְנַהֲגוּת	anecdotal record
פִּנְקָסָנוּת חִנּוּכִית	educational accounting
פִּנְקָסָנוּת מוֹרִים	teacher accounting
פִּנְקָסָנוּת תַּלְמִידִים	child accounting
הוֹצָאוֹת הַחִנּוּךְ	cost of education, educational cost
רְשׁוּמָה מִצְטַבֶּרֶת	cumulative record
רְשִׁימָה, פִּנְקָס	register

האקדמיה ללשון העברית - מגן בזכויות יוצרים

יוֹמַן הַכִּתָּה	class diary
תְּרוּמַת קֶרֶן	endowment
הוֹצָאוֹת	expenditure
אַגְרָה; אַגְרַת חִנּוּךְ	fee
דְּמֵי־שֵׁרוּתִים, דְּמֵי... (כגון: דְּמֵי מַעְבָּדָה)	fee
שָׂכָר (כגון: שְׂכַר־לִמּוּד)	tuitition fee
מִמּוּן	financing
אִשּׁוּר, תְּעוּדָה (כגון: תְּעוּדַת־לֵדָה)	certificate
תְּעוּדָה, תְּעוּדַת הַשָּׂגִים	grade card, report card
מַעֲנָק	grant
סִיּוּעַ (כַּסְפִּי), תְּמִיכָה (כַּסְפִּית)	grant-in-aid, subvention, subsidy
מְצַאי, רְשִׁימַת מְצַאי	inventory
הַשְׁקָעוֹת	investments
אֹסֶף תִּיקִים אִישִׁיִּים	packet record system
שְׁאֵלוֹן	questionnaire
דִּין וְחֶשְׁבּוֹן, דּוּ־חַ	report
דִּין וְחֶשְׁבּוֹן עִתִּי	periodic report
הוֹדַעַת מַחֲלָה	sick report
פְּרָס	reward, prize
סֻלַּם מַשְׂכּוֹרוֹת	salary scale
מַעֲנָק לִמּוּדִים	scholarship
חֶשְׁבּוֹנָאוּת	accounting
טֹפֶס הַעֲרָכָה	score card
מַס חִנּוּךְ	school tax

5. בנייניים, ריהוט וציוד

אוּלָם	hall, auditorium
גִּנָּן	hall (US)
סֵפֶר לִמּוּד מַשְׁלִים	supplementary textbook
סִפְרִיָּה נַיֶּדֶת	bookmobile
חֲדַר רַאְוָה, חֲדַר תְּצוּגָה	display room
מְעוֹן תַּלְמִידִים	dormitory
מִזְרֶקֶת שְׁתִיָּה	drinking fountain
כַּרְטִיס בָּזָק	flash card
שֶׁטַח הָרִצְפּוֹת	floor space, floor area
מִגְרְשֵׁי בֵּית־הַסֵּפֶר	school grounds
אוּלַם הִתְעַמְּלוּת	gymnasium
סִפְרִיָּה	library
מְקוֹם בֵּית־הַסֵּפֶר	location of school, site
מֶלְתַּחַת תָּאִים	locker room
תַּחֲזוּקָה	maintenance
סֵפֶר הוֹרָאוֹת, מַדְרִיךְ	manual of instructions, book of instructions
מִצְבָּה, מִצְבַּת בֵּית הַסֵּפֶר [מערכת המתקנים והציוד הדרושים]	school plant
מִגְרַשׁ מִשְׂחָקִים	playfield, playground
חֲדַר מִשְׂחָקִים	playroom
רְחוֹב מִשְׂחָקִים	play street

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

חַצְרֵי בֵּית־הַסֵּפֶר	school premises
מַעֲרֶכֶת כְּרִיזָה	public-address system
סִפְרִיַּת עִיּוּן	reference library
חֲנוּת בֵּית־הַסֵּפֶר	school store
קִבּוּל מוֹשָׁבִים	seating capacity
בְּרֵכַת שְׂחִיָּה	swimming pool
לוּחַ אוֹתִיּוֹת	wall card

6. שנת לימודים

שְׁנַת לִמּוּדִים	academic year; school year, educational year
(יְמֵי) חֲפִשָּׁה, פִּגְרָה	vacation, holidays
הַפְסָקָה	recess
יוֹם לִמּוּדִים	school day
זְמַן(־לִמּוּדִים) [כגון: מחצית, שליש, זמן־הקיץ וכו׳]	school term
... שְׁעוֹרִים לְשָׁבוּעַ	...weekly periods, ...lessons per week
מֶשֶׁךְ לִמּוּדִים [כך וכך שעות ביום]	school session
מֶשֶׁךְ (שֶׁל) יוֹם	all-day session
מֶשֶׁךְ (שֶׁל) חֲצִי־יוֹם	half-day session

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי החינוך

ד. מוסדות בחינוך

1. מונחים כלליים

afternoon school — בֵּית־סֵפֶר שֶׁל אַחַר־הַצָּהֳרַיִם

evening school, night school — בֵּית־סֵפֶר (שֶׁל) עֶרֶב

all-age school — בֵּית־סֵפֶר לְכָל הַגִּילִים

all-day school — בֵּית־סֵפֶר לְכָל הַיּוֹם

all year school, twelve-month school — בֵּית־סֵפֶר לְכָל הַשָּׁנָה

boarding school, residential school — בֵּית־סֵפֶר פְּנִימִיָּה, בֵּית־סֵפֶר פְּנִימִיָּתִי

[בי״ס, שהפנימייה היא חלק בלתי נפרד ממנו]

day school — בֵּית־סֵפֶר יוֹמִי [היפוכו של בי״ס פנימייה; בחינוך היהודי בגולה — בי״ס שבו מלמדים לימודים כלליים ויהודיים כאחד]

boys' school — בֵּית־סֵפֶר לְבָנִים

girls' school — בֵּית־סֵפֶר לְבָנוֹת

central school, consolidated s., district s., regional s. — בֵּית־סֵפֶר אֲזוֹרִי

comprehensive school — בֵּית־סֵפֶר מַקִּיף

[כולל סוגים שונים לפי מגמות או לפי גילים או לפי בחינות אחרות]

continuation school — בֵּית־סֵפֶר (שֶׁל) הֶמְשֵׁךְ

correspondence shool — בֵּית־סֵפֶר בִּכְתָב, בֵּית־סֵפֶר בְּהִתְכַּתְּבוּת

nursery school, kindergarten — גַּן־יְלָדִים; גַּנּוֹן

[לבני גיל נמוך יותר]

elementary school, primary school, grade school, junior school (UK) Volksschule (Germany) — בֵּית־סֵפֶר יְסוֹדִי (לפנים: עֲמָמִי)

high school, secondary school; höhere Schule (Germany), Mittelschule (Austria) — בֵּית־סֵפֶר תִּיכוֹן

grammar school (UK), academic high school — בֵּית־סֵפֶר תִּיכוֹן עִיּוּנִי

middle school, middle classes, intermediate school Mittelschule (Germany) — כִּתּוֹת בֵּינַיִם

junior high school — בֵּית־סֵפֶר תִּיכוֹן נָמוּךְ

senior high school — בֵּית־סֵפֶר תִּיכוֹן גָּבֹהַּ

modern secondary school — בֵּית־סֵפֶר חָדִישׁ

moving school — בֵּית־סֵפֶר נוֹדֵד

one-teacher school — בֵּית־סֵפֶר בְּמוֹרֶה אֶחָד

part-time school, cooperative school — בֵּית־סֵפֶר לְלִמּוּד חֶלְקִי

play school — בֵּית־סֵפֶר עַל יְדֵי מִשְׂחָק

preparatory class — (כִּתָּה) מְכִינָה

preparatory school — בֵּית־סֵפֶר מֵכִין

public school (US; UK) — בֵּית־סֵפֶר צִבּוּרִי

[השם כולל גם את ״בית״ס הצבורי״ הבריטי, שלמעשה אינו של הצבור]

rural school — בֵּית־סֵפֶר כַּפְרִי

בֵּית־סֵפֶר חִלּוֹנִי	secular school
בֵּית־סֵפֶר קַיִץ	summer school, vacation school
בֵּית־סֵפֶר לֹא מְדֹרָג	ungraded school
בֵּית־סֵפֶר עִירוֹנִי	urban school

2. בית־ספר פרטי, נתמך, של הכנסייה וכו׳

בֵּית־סֵפֶר שֶׁל מִנְזָר	abbey school, monastic school, convent school
בֵּית־סֵפֶר נִתְמָךְ	aided school, grant-aided school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל הָרָשׁוּת הַמְּקוֹמִית	board school, council school, county school
בֵּית־סֵפֶר אֶזְרָחִי	burgher school
בֵּית־סֵפֶר קָתֶדְרָלִי	cathedral school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל חֶסֶד	charity school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁבְּפִקּוּחַ	controlled school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל הָאַרְמוֹן	court school, palace school
בֵּית־סֵפֶר כְּנַסְיָתִי	church school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל בֵּית־כְּנֶסֶת, בֵּית־סֵפֶר כְּנִשְׁתִּי	(Jewish) congregational school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל עֵדָה דָּתִית	denominational school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל קְרָנוֹת (או: שֶׁל קַרְנוֹת תְּרוּמָה)	endowed school
בֵּית־סֵפֶר מֻחְזָק	maintained school
בֵּית־סֵפֶר פָּרוֹכִיאָלִי	parish school, parochial school
בֵּית־סֵפֶר פְּרָטִי	private school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל יוֹם א׳	Sunday school
בֵּית־סֵפֶר שֶׁל אִגּוּד	voluntary school (UK)

3. בית־ספר מקצועי

אֲקָדֶמְיָה צְבָאִית	military acdemy
בֵּית־סֵפֶר לְאִמּוּנִים	affiliated school, model s., practice s., off-campus s., laboratory s.
בֵּית־סֵפֶר לְאִמּוּנִים לְיַד הָאוּנִיבֶרְסִיטָה	campus school, University s.
בֵּית־סֵפֶר לְהַדְגָּמָה	demonstration school, observation s., practice s.
בֵּית־סֵפֶר חַקְלָאִי	agricultural school
בֵּית־סֵפֶר לְאֻמָּנוּת	art school
בֵּית־סֵפֶר לְמִסְחָר	commercial school
בֵּית־סֵפֶר לְעוֹבְדֵי מִפְעָל [בי״ס מטעם המעביד להשתלמות עובדים]	corporation school
לִמּוּד (מְקֻצּוֹעִי) מַחֲזוֹרִי	cycle plan
קוּרְס מְזֹרָז לְמוֹרִים	emergency course for teachers
בֵּית־סֵפֶר לְאֻמָּנוּת שִׁמּוּשִׁית	industrial art school
מְעוֹן חָסוּת (ור׳ בפרק הבא בי״ס מתקן)	reform school, approval s., reformatory
הִתְמַחוּת	internship
שִׁעוּרֵי הִשְׁתַּלְּמוּת	refresher course
סֶמִינָר [מוסד להכשרת מורים, רבנים וכיו״ב]	seminary

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

shop work	עֲבוֹדַת סַדְנָה
teachers' college, teachers' training college, teachers' seminary, normal school	בֵּית מִדְרָשׁ לְמוֹרִים
technical school, Technikum	בֵּית־סֵפֶר טֶכְנִי
vocational guidance	הַדְרָכָה מִקְצוֹעִית
vocational school, trade school	בֵּית־סֵפֶר מִקְצוֹעִי
workshop	בֵּית־מְלָאכָה, סַדְנָה; קְבוּצַת עֲבוֹדָה

4. בית־ספר מיוחד; טיפול והדרכה

adoption	אִמּוּץ
auxiliary class	כִּתַּת עֵזֶר
Braille	כְּתַב עִוְרִים, בְּרַאיְל
camp-craft, camping	מַחֲנָאוּת
care (of children, of youth)	טִפּוּל חִנּוּכִי־סוֹצִיאָלִי (בְּיְלָדִים, בְּנְעָרִים)
case work	טִפּוּל בַּפְּרָט, טִפּוּל בַּיָּחִיד
case study	חֲקִירַת הַפְּרָט
case history	קוֹרוֹת הַפְּרָט
delinquency	עֲבַרְיָנוּת
child guidance clinic, child guidance center	תַּחֲנָה לְהַדְרָכַת הַיֶּלֶד
children's court, juvenile court	בֵּית מִשְׁפָּט לִבְנֵי נֹעַר
children's home	מְעוֹן יְלָדִים
community center	מֶרְכָּז קְהִלָּתִי, מֶרְכָּז שְׁכוּנָתִי
day camp	מַחֲנֶה יוֹמִי
foster parents	הוֹרִים אוֹמְנִים (אָב אוֹמֵן, אֵם אוֹמֶנֶת)
foster home	בֵּית אֹמְנָה
health center	מֶרְכַּז בְּרִיאוּת
hospital school	בֵּית־סֵפֶר בְּבֵית חוֹלִים
leisure time	(שְׁעוֹת) פְּנַאי
orphanage	בֵּית יְתוֹמִים; בֵּית יְתוֹמוֹת
play center	מֶרְכַּז מִשְׂחָקִים
prison school	בֵּית־סֵפֶר בַּכֶּלֶא
probation	מִבְחָן
probation officer	פְּקִיד מִבְחָן (לא: קצין מ׳)
recreation	נֹפֶשׁ
reform school; reformatory	בֵּית־סֵפֶר מְתַקֵּן
sign language	לְשׁוֹן־סִימָנִים
social welfare	סַעַד
social welfare worker	עוֹבֵד סַעַד
welfare work	עֲבוֹדַת סַעַד
school social worker, visiting teacher	עוֹבֵד סַעַד בְּבֵית־הַסֵּפֶר, עוֹבֵד סוֹצִיאָלִי־חִנּוּכִי
special school, opportunity school	בֵּית־סֵפֶר מְיֻחָד
youth center, day center	מֶרְכַּז נֹעַר
youth hostel	אַכְסַנְיַת נֹעַר
youth service	שֵׁרוּת לַנֹּעַר

מונחי החינוך

ה. הכיתה, מורים ותלמידים

1. מורים לסוגיהם

מוֹרֶה א־ב, מַקְרִיא דַּרְדַּקִּים	abecedarian
יוֹעֵץ	advisor, counselor
מוֹרֶה־חָנִיךְ	apprentice teacher
מוֹרֶה	teacher, master schoolmaster; assistant master (UK)
מוֹרֶה עוֹזֵר	assitant teacher
מוֹרֶה מְסֻמָּךְ	certified teacher
מוֹרֶה סוֹבֵב	circuit teacher, itinerant teacher
מְחַנֵּךְ כִּתָּה	homeroom teacher
מַדְרִיךְ	instructor
גַּנֶּנֶת	nursery school teacher
מוֹרֶה בְּמִשְׂרָה חֶלְקִית	part-time teacher
מוֹרֶה בְּנִסָּיוֹן	probationary teacher, probationer
מַשְׁגִּיחַ בְּבְחִינוֹת	proctor
מוֹרֶה מְמַלֵּא־מָקוֹם	relief teacher, substitute teacher
מוֹרֶה מִקְצוֹעִי [כגון למלאכה, למוסיקה, להתעמלות]	special teacher, subject teacher
מוֹרֶה בְּבֵית־סֵפֶר מְיֻחָד	special teacher
אָמוֹן	tutor
אֲמִינָה	tutoring

2. הכשרת מורים והשתלמותם

הַסְמָכַת מוֹרִים	certification of teachers
מוֹרֶה מְאַמֵּן	critic teacher
שִׁעוּר מַדְגִּים	demonstration lesson
מוֹרֶה מַדְגִּים	demonstration teacher
הִשְׁתַּלְּמוּת מוֹרִים	in-service education of teachers, training in service
מוֹנִיטוֹר [בתולדות החינוך: תלמיד עוזר בהוראה]	monitor
כְּשִׁירוּת	qualifications
הָיָה כָּשִׁיר ל..., כָּשַׁר ל...	to qualify for...
מִתְאַמֵּן בְּהוֹרָאָה [בזמן לימודיו במוסד להכשרת מורים]	student-teacher
אִמּוּנֵי הוֹרָאָה	student teaching, practice teaching, teaching practice
תְּעוּדַת הוֹרָאָה	teacher's diploma, diploma of education
הַכְשָׁרַת מוֹרִים	training of teachers, teacher education

3. עבודת המורה ותנאיה

הֲלָכוֹת הִתְנַהֲגוּת לַמּוֹרֶה	code of ethics for teachers
מוּסַר הַמִּקְצוֹעַ	professional ethics
מְנַת תַּלְמִידִים לְמוֹרֶה	faculty-student ratio
חֲפִשָּׁה לְלֹא תַּשְׁלוּם	leave of absence

sick leave	חֲפִשַּׁת מַחֲלָה
loyalty oath	שְׁבוּעַת אֱמוּנִים
compulsory retirement	פְּרִישַׁת חוֹבָה
sabbatical year	שְׁנַת שַׁבָּתוֹן
tenure	קְבִיעוּת (בַּשֵּׁרוּת) [לפעמים: וָתָק]
transiency of teachers	מִדַּת הַהֶתְמֵד (בִּמְקוֹם הָעֲבוֹדָה)
turnover of teachers	מַחֲזוֹר הַמּוֹרִים

4. תלמידים לסוגיהם

abecedarian	דַּרְדַּק
alumnus, alumna	בּוֹגֵר(ת), בּוֹגֶרֶת
atypical, exceptional	לֹא טִפּוּסִי, חָרִיג
backward, retarded	נֶחֱשָׁל
cadet	צוֹעֵר
crippled	נָכֶה
difficult children	יְלָדִים קָשֵׁי־חִנּוּךְ
gifted, talented, superior	מְחֹנָן
handicapped	מְעֻכָּב
neglected	עָזוּב
out-of-school youth	נַעַר מְחוּץ לְבֵית־הַסֵּפֶר
precocious	בַּכִּיר
problem children	יַלְדֵי בְּעָיָה, יְלָדִים בְּעָיָתִיִּים, יְלָדִים פְּרוֹבְּלֶמָתִיִּים
repeater	חוֹזֵר (עַל מַחְלָקָה)
school-age children	יְלָדִים בְּגִיל הַלִּמּוּדִים
slow learner	קָשֶׁה לִלְמֹד
teen-ager	בֶּן־עֶשְׂרֵה, עֶשְׂרַאי
teen age	שְׁנוֹת־הָעֶשְׂרֵה
transient child	תַּלְמִיד נוֹדֵד [תלמיד העובר תכופות עם הוריו ממקום למקום ועי"כ מביה"ס לביה"ס]
truant, runaway	מִשְׁתַּמֵּט (מִשַּׁעוּרִים)
working youth	נַעַר עוֹבֵד, נְעָרִים עוֹבְדִים

5. טיפול מִנהלי בתלמידים

absence	חִסּוּר, הֶעָדְרוּת
attendance	נוֹכְחוּת, בִּקּוּר
non-attendance	אִי־בִּקּוּר
excused absence	חִסּוּר מְצֻדָּק
acceleration	הֶחָשָׁה
admission	קַבָּלָה
admission requirements	תְּנָאֵי קַבָּלָה
selective admission	קַבָּלָה בּוֹרֶרֶת
class(room) management	נִהוּל כִּתָּה
elimination	הַרְחָקָה (מביה"ס)
enrollment, registration	הַרְשָׁמָה
entrance examination	בְּחִינַת כְּנִיסָה
expulsion	גֵּרוּשׁ
grouping	הַקְבָּצָה

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

קְבִיעַת מָקוֹם לַתַּלְמִידִים — placement of pupils

הַשְׁאָרָה (בַּמַּחְלָקָה) — non-promotion

הַדְלָגָה — double promotion

הַעֲלָאָה לְנִסָּיוֹן — probationary promotion, trial promotion

שֵׁרוּתִים לְסִגּוּל הַתַּלְמִידִים — pupil adjustment service

הַדְרָכָה — pupil work, guidance

דֵּרוּג — ranking

הַעֲרָכָה — rating

שִׁחְרוּר (מביה״ס) — release (from school)

הַשְׁהָיָה [תהליך שבו החומר של שנת לימודים אחת ניתן במשך של למעלה משנה] — retardation

הַרְחָקָה לְזְמַן — suspension

אִחוּר [הוספה לשעורים באחור של זמן, tardiness שבזיכרונות ט, 14 מוסב על איטיות העבודה] — tardiness

6. כיתות לסוגיהן

כִּתָּה מְזֹרֶזֶת, כִּתָּה מוּאָצֶת — accelerated class

כִּתַּת עֶזֶר — auxiliary class

מַחְלָקָה (כנון: התלמיד שולה ממחלקה ב׳ למחלקה ד׳) — grade

כִּתָּה (כנון: במחלקה ד׳ יש לנו השנה שלוש כיתות: ד׳—1, ד׳—2, ד׳—3) — class, form

מַחֲזוֹר [כמון: מַחֲזוֹר תשט״ז, כלומר המסיימים לימודיהם בתשט״ז] — class (e.g. class of 1956)

חֶדֶר כִּתָּה, חֶדֶר לִמּוּדִים — classroom, schoolroom

חֶדֶר הַכִּתָּה [להבדיל מחדרי לימודים מיוחדים למקצועות] — home room

מְכִינָה — preparatory class

כִּתָּה לְהוֹרָאָה מְסַיַּעַת [הש׳ זיכרונות ט, 21] — remedial class

כִּתָּה מְיֻחֶדֶת — special class

כִּתַּת מַעֲבָר — transition class, transition group

שְׁנַת לִמּוּדִים — year of study

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי החינוך

ו. ביה־ס הגבוה

לְבוּשׁ אֲקָדֶמָאִים	academic costume
חֹפֶשׁ אֲקָדֵמִי	academic freedom
אֲקָדֵמַאי	academican
אֲקָדֶמְיָה	academy
קוּרְסִים לְמִתְקַדְּמִים	advanced course
קוֹלֶג׳ מְסֻנָּף	affiliated college
קוֹלֶג׳ חָבוּר	associated college
בּוֹגֵר (ב־); בטכניון: מְסֻמָּךְ	bachelor
מְסֻמָּךְ (ב־); בטכניון: מָגִיסְטֶר	master
גִּזְבָּר	bursar
קַרְיָה (קַרְיַת הָאוּנִיבֶרְסִיטָה)	campus of university
קָתֶדְרָה	chair
נָשִׂיא	chancellor, president
קוֹלֶג׳	college
קוֹלֶג׳ תַּחְתּוֹן	junior college
קוֹלֶג׳ עֶלְיוֹן	senior college
א) שִׂיחַת בְּדִיקָה ב) סֶמִינַרְיוֹן (ור׳ להלן: סֶמִינַרְיוֹן=Seminar)	colloquium
קוֹלֶגִ׳ים (שֶׁל אוּנִיבֶרְסִיטָה)	constituent colleges
קוּרְס	course
קוּרְס מַשְׁלִים	complementary course
חוֹבָה (כגון: קוּרְס חוֹבָה וכיו״ב)	compulsory
שְׁלוּחַת הָאוּנִיבֶרְסִיטָה	university extension
לִמּוּדֵי חוּץ	extramural course, off campus course
א) בּוֹגֵר בְּמַדְּעֵי הָרוּחַ בְּהִתְמַחוּת ב) בּוֹגֵר בְּמַדְּעֵי הָרוּחַ בְּהַצְטַיְּנוּת	B.A. (honours)
א) בּוֹגֵר בְּמַדְּעֵי הַטֶּבַע בְּהִתְמַחוּת ב) בּוֹגֵר בְּמַדְּעֵי הַטֶּבַע בְּהִצְטַיְּנוּת	B.Sc. (honours)
לִמּוּדֵי הַכְּוָנָה, לִמּוּדֵי הִתְמַצְּאוּת	orientation course
דֶּקָן	dean
תֹּאַר	degree
מַחְלָקָה (כגון: הַמַּחְלָקָה לְחִנּוּךְ וכיו״ב)	department

* פרק זה, האחרון במונחי החינוך, אושר במליאת האקדמיה בישיבה ע״ג ביום ב׳ בניסן תשכ״ו, והודעה על כך באה ב״רשומות״, ילקוט הפרסומים מס׳ 1312 מיום י״ג במרחשוון תשכ״ז. חברי הוועדה שהכינה רשימה זו, היו הא׳ ח׳ אורימאן, א״מ דושקין, ע׳ יפה, מ׳ מדן וי״י ריבלין. מזכירה היה הא׳ ש׳ סומך. עזרו לוועדה בהערות ובהצעות האדונים ש׳ אדן, צ׳ אדר, א״ל אוליצקי, ס׳ אוקו, ש׳ אירמאי, פ׳ דרייפוס, י״מ לנדאו, ש׳ מלצר, א׳ סולטמן, א׳ עצמון, א׳ פומרנץ, י׳ פרץ, י׳ צימרמן, א״פ קליינברגר, ש׳ שנלר, ח׳ רבין, ג׳ שפר והגב׳ ח׳ שלומי.

בֵּית־סֵפֶר... (כגון: בֵּי־ס לְחִנּוּךְ וכיו"ב)	school of...
מָכוֹן (כגון: הַמָּכוֹן לְחִנּוּךְ וכיו"ב)	institute
תְּעוּדַת גְּמָר, דִּפְּלוֹמָה	diploma
מְמֻנֶּה עַל הַהוֹרָאָה	director of studies, director of instruction
עֲבוֹדַת דוֹקְטוֹר; דִּסֶרְטַצְיָה; עֲבוֹדַת מֶחְקָר (כתנאי לקבלת תואר מסוים)	dissertation, doctoral thesis
עֲבוֹדָה, חִבּוּר (לקבלת תואר)	thesis
א) חֲבֵרוּת ב... (תואר) ב) חֲבֵרוּת־הוֹרָאָה, חֲבֵרוּת מֶחְקָר (תפקיד) ג) מַעֲנָק מֶחְקָר, מַעֲנָק הוֹרָאָה	fellowship
חֲבֵר מֶחְקָר	research fellow
חוֹקֵר־עָמִית	research associate
א) פָּקוּלְטָה ב) חֶבֶר מוֹרִים	faculty
בְּרִית (סטודנטים, סטודנטיות, בעלי מקצועות וכיו"ב)	fraternity; sorority
תַּלְמִיד שְׁנָה א'	freshman
תַּלְמִיד שְׁנָה ב'	sophomore
תַּלְמִיד שְׁנָה ג'	junior
תַּלְמִיד שְׁנָה ד'	senior
לִמּוּדֵי תֹּאַר רִאשׁוֹן	undergraduate studies
לִמּוּדִים לְבַעֲלֵי תֹּאַר	(post)graduate studies
מַדְעֵי הָרוּחַ	humanities
הַשְּׂכָלָה אוּנִיבֶרְסִיטָאִית כְּלָלִית	liberal arts
לֶקְטוֹר	lector
מַרְצֶה	lecturer
מַרְצֶה בָּכִיר	senior lecturer
בֵּי־ס לִרְפוּאָה	medical school
נוּמֶרוּס קְלָאוּזוּס	numerus clausus
מִקְצוֹעַ אֲקָדֶמִי	profession
בַּעַל מִקְצוֹעַ אֲקָדֶמִי	professional
בֵּי־ס מִקְצוֹעִי אֲקָדֶמִי	professional school
פְּרוֹפֶסוֹר (מִן הַמִּנְיָן)	(full) professor
פְּרוֹפֶסוֹר חָבֵר, פְּרוֹפֶסוֹר מִשְׁנֶה	associate professor
פְּרוֹפֶסוֹר שֶׁלֹּא מִן הַמִּנְיָן	professor extraordinarius
פְּרוֹפֶסוֹר אוֹרֵחַ	visiting professor
רֶקְטוֹר	rector
רַשָּׁם	registrar
מַזְכִּיר אֲקָדֶמִי	academic secretary

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

א) בַּעַל מַעֲנָק לִמּוּדִים	scholar	סֶמִינַרְיוֹן	seminar
ב) אִישׁ מַדָּע, מְלֻמָּד, חָכָם		סֶנָט	senate
מַדָּעָן	scientist	סִמְפּוֹזְיוֹן	symposium
שִׁעוּר לְשָׁבוּעַ בְּסֶמֶסְטֶר	semester-hour		

מילואים לפרק ב' (תורת ההוראה):

בְּחִינַת־קֶדֶם	pretest	בְּחִינַת־אַחַר	posttest, end-test

©האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי הימאות

ח. מפרשיות וכלי שיט קטנים

1. תפעול מפרשים ותמרון מפרשיות

הִפְרִיש — to be under sail
être sous voile
unter Segel sein

קִשֵּׁר — to bend (a sail to its yard)
enverguer
anschlagen

הִתִּיר — to unbend
désenverguer, déverguer
(Segel) abschlagen

פָּרַשׂ (מפרש) — to set sail, to make sail
établir la voilure
Segel setzen, beisetzen

הֵנִיף (מפרש) — to hoist (up), to trice (up)
hisser
aufholen, heissen

הֶעֱלָה (מפרש, סקריה) — to haul up
étarquer, guinder
aufheissen

כִּוֵּן (מפרשים) — to trim (sails)
orienter (les voiles)
(Segel) trimmen

מִשֵּׁךְ — to brace
brasser
brassen

מִשֵּׁךְ לָאֹרֶךְ — to brace up
brasser sous le vent, ouvrir
anbrassen

מִשֵּׁךְ לְהִסּוֹג — to brace aback
contre-brasser, brasser à culer
backbrassen

מִשֵּׁךְ לְפָקֵם — to brace about, to haul around
changer
rundbrassen, herumbrassen

מִשֵּׁךְ לַחַד — to brace sharp
brasser en pointe
scharfbrassen

מִשֵּׁךְ לְרַחַב — to brace in
fermer
beibrassen, zurückbrassen

זָקַף [במזקפים] — to top (up), to peak (up)
apiquer
auftoppen, aufpieken

מִעֵט תִּפְרֹשֶׂת — to shorten sails
diminuer la voilure
Segel hindern, S. kürzen

צִמְצֵם — to reef
prendre un ris
reffen

אָסַף — to take in
ramasser, rentrer
bergen

פָּטַר — to shake out (a reef)
carguer (un ris)
auslassen

* שני הפרקים ח, יב של המילון למונחי הימאות נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה ס"ח ביום ל בסיוון תשכ"ה (זיכרונות האקדמיה יב). והודעה על כך באה ב"רשומות", ילקוט הפרסומים מס' 1312 מיום י"ג במרחשוון תשכ"ז. — חברי הוועדה, שהכינה רשימות מונחים אלו, היו האדונים י' בן־נון, י' גרינשפן, ד' הופמן, ז' הים, א' פיינגולד, ע' קלמפרר, ש' קרא, ס' שונמאן ז"ל, י' רמגל (חבר־כתב), ומזכירה — הא' א' אסטרחן. אגב דיוני הוועדה הובאו הצעות המונחים לפני חברי האקדמיה ובעלי המקצוע בחוזרים, ונתקבלו הערות חשובות מאת האדונים ש' אירמאי, ע' איתן, ג' בלוגובסקי, ג' ברגגרין, ג' הנמן, י' ירון, י' להב, ד' לייבל וש' רביב.

המילון למונחי הימאות יכלול לפי תכניתו 20 פרקים. הפרקים א—ד (מונחים כלליים; סוגי אניות; מבנה האנייה; מכניקה של האנייה) נתפרסמו בזיכרונות האקדמיה ז'—ח', עמ' 22—37; הפרקים ה—ו (תפעול האנייה; עוגנים ומצופים) — בזיכרונות האקדמיה ט', עמ' 36—44; פרק ז (תפרושת, תרונה וחיבל) — בזיכרונות האקדמיה י'—י"א, עמ' 38—48. בשאר הפרקים, שקצתם קרובים לסיומם בוועדה, יבואו מונחים בנושאים אלה: טעינה ופריקה; כלי הרמה למטען; חבלים וקשרים; גמלים ומתקניהם; סירות הצלה; מטאורולוגיה ימית; נוטות; דרגות ותפקידים בצי הסחר; חיי האנייה; שונות.

קָבַץ
to brail (up)
carguer (la voile)
(auf)geien

קָפַל
to clew up
ferler, serrer
festmachen

הֶעֱנִיב
to sling
élinguer
schlingen, anschlagen

חָלַץ
to unsling
desélinguer
ausschlagen, ausschlingen

הוֹרִיד
to haul down, to lower
amener
fieren, niederholen

הִרְכִּין
to strike, to dip (to lower in token of salute)
amener
streichen

גָּלַל
to furl
serrer, rabanter
festmachen, beschlagen

פָּתַח
to unfurl, to loose, to heave out
déferler
losmachen

כִּוּוּן הַמִּפְרָשִׂים
sailing trim
allures
Segelstellung

שָׂט עִם הָרוּחַ, פָּלַס
to run free, to run before the wind, to sail large
courir largue
vor dem Winde segeln, Baumschotts segeln

פָּקוּם
in stays
vent devant
in der Wendung

מֵאֵן לְהִפָּקֵם
to miss stays, to refuse s.
manquer à virer
Wendung versagen

הִפְנִים [סבה עם הרוח]
to gybe, to jibe
coiffer (voile), trélucher
giepen

קֵרֵב לָרוּחַ
to luff
loffer
luven

רִחֵק מֵהָרוּחַ
to keep away
abattre
abfallen

הֶעֱפִיל [הסירה מעפילה]
to sail close hauled (upon a wind)
courir à plus près
am Wind segeln, scharf beim Wind s., anliegen

סָבַב [פ״ע]; **סוֹבֵב** [פ״י]
to wear, to ware
virer lof pour lof
(vor dem Wind) halsen, Richtung mit dem Wind ändern

הִרְתִּיעַ (מפרש)
to back (sail)
masquer
backholen

הַמִּפְרָשׂ מָלֵא (רוּחַ)
the sail is full
la voile est pleine
das Segel ist voll

מָלֵא עָדַיִן
full and by
près et plein
voll und bei

מָלֵא לְמֶחְצָה
close-hauled, on a wind, by the w.
au plus près
am Wind, scharf beim W.

מִתְנַפְנֵף
shivering, flapping, shaking
faséyant
killend

בְּמַצַּב פַּרְפָּר
wing and wing
en ciseau
mit beiden Bäumen abgefiert

הוֹצִיא אֶת הָרוּחַ (מן המפרשים)
to spill
étouffer
verschütten

רוּחַ אֲמִתִּית
true wind
vent vrai
wahrer Wind

רוּחַ נִדְמִית
appartent wind
vent apparent
scheinbarer Wind, gefühlter W.

רוּחַ מִשְׁתַּנָּה
variable wind
vent variable
veränderlicher Wind, unbeständiger W.

רוּחַ צַיִּבָה
steady wind
vent fait
beständige Brise, stetiger Wind

האקדמיה ללשון העברית - מגן בזכויות יוצרים

2. סוגי מפרשיות וכלי שיט קטנים

בְּרִיג (מ״ר: בְּרִיגִים)
brigg
brick
Brigg

בְּרִיגִית
brigantine
brigantin
Schonerbrigg

בַּרְקָה (מ״ר: בַּרְקָאוֹת)
bark
barque
Bark

בַּרְקָנִית
barkentine, barquentine
goëlette à trois mâts
Dreimastschoner

סְכוּנֶר (דו־תָּרְנִי; תְּלַת־תָּרְנִי, אַרְבַּע־תָּרְנִי)
schooner
goëlette franche, g. latine
Gaffelschoner, Jachtschoner

קְלִיפֶּר
clipper (ship)
clipper
Klipper(schiff)

סְלוּף
sloop
sloop
Schlup

קוּטֶר
cutter
cotre
Kutter

יוֹל (מ״ר: יוֹלוֹת)
yawl
cotre à tapecul, yole
Jolle, Hecksegelkutter

קֶטֶשׁ (מ״ר: קֶטָשִׁים)
ketch
ketch
Anderthalbmaster, Besankutter, Beisan

יַכְטָ (מ״ר: יַכְטָאוֹת)
yacht
yacht
Yacht

לוּגֶר
lugger
lougre
Lugger

סֶטִי
settee
sétie
Settie

אֳנִית־מִפְרָשִׁים
full-rigged ship, square-rigged s.
trois (quatre) mâts carré
Vollschiff, vollgetakeltes S.

לְוְיָתָנִית
whaleboat, whaler
baleinière
Walboot

אַרְבָּה (מ״ר: אַרְבּוֹת)
barge
chaland
Kahn, Prahm, Schute

אַרְבָּה שְׁטוּחָה
flat barge
chaland plat
Flachprahm

(אַרְבָּה) שׁוֹמֶטֶת
hopper (barge), dump scow
chaland à clapets
Baggerschute, Klappschute, Baggerprahm, Klappenprahm

אַרְבַּת מִפְרָשִׁים
sailing barge
chaland à voiles
Segelprahm

פּוֹרֶקֶת
lighter
allège
Leichter

דּוֹבְרָה
float
—
—

רַפְסוֹדָה
raft
radeau
Floss

אִלְפָּה (מ״ר: אִלְפָּאוֹת)
(harbour) launch
vedette
Hafenbarkasse

פַּנְטִית
punt
bateau plat (à la parche), plate
Stechkahn, Pünte

דִּנְגִית
dinghy
youyou
Beiboot, Dingi

גִּיג (מ״ר: גִּיגִים)
gig
gig
Gigboot

דוֹרִית, בְּצִית, בִּצִית
dory
doris
Dory

חַסָּקָה
"chassaka"

קָנוֹ (מ״ר: קָנוֹאוֹת)
canoe
canoe, canadienne
Kanu, Kanadier

סַנְפִּירִית
hydrofoil (vessel)
hydro-glisseur
Tragflächenboot, Tragflügelboot

האקדמיה ללשון העברית - מגן בזכויות יוצרים

מְרַחֶפֶת — hovercraft, air-cushion vehicle, grand effect machine
aero-glisseur
Luftkissenfahrzeug

סִירַת כֹּרֶת — dugout canoe
canot creusé (d'un tronc d'arbre)
Einbaum

3. דגלים ונסים

אוֹת — standard
étendard
Standarte

דֶּגֶל — flag
pavillon
Flagge

דִּגְלוֹן (חַרְטוֹם) — jack
pavillon de beaupré, pavillon avant
Bugflagge

דֶּגֶל לְאֻמִּי — ensign, national flag
pavillon national
Nationalflagge

דֶּגֶל צִי־הַסַּחַר — merchant flag
pavillon marchand
Handelsflagge

דֶּגֶל בַּיִת — house flag
pavillon de compagnie, p. d'armateur
Reedereiflagge, Hausf., Kontorf.

דֶּגֶל פְּרָטִי — member's flag, private flag
pavillon particulier
—

דֶּגֶל מוֹעֲדוֹן — club burgee, club's flag
fanion du club
Klubflagge

דֶּגֶל שָׂסוּעַ — burgee
guidon
Doppelständer, Splittflagge

דֶּגֶל אִיתוּת — signalling flag
pavillon signalétique, p. de signalisation
Signalflagge

דֶּגֶל קוֹד — signal flag
pavillon de signaux
Signalflagge

נֵס — pennant, pendant
flamme
Wimpel

נֵס שֵׁרוּת — commission pendant, streamer
flamme
Indienststellungswimpel

נֵס קוֹד — answering pennant, code p.
flamme du code
Signalbuchwimpel, Antwortw.

נֵס דֹּאַר — mail pennant
flamme postale
Postwimpel

הֵנִיף דֶּגֶל — to hoist a flag
hisser un pavillon
Flagge h(e)issen

הוֹרִיד דֶּגֶל — to haul down the flag
amener le pavillon
Flagge niederholen

הִרְכִּין דֶּגֶל (לַחֲצִי הַתֹּרֶן) — to dip the flag (to halfmast)
fair marquer (le pavillon)
Flagge dippen (zu Halbmast)

הַדֶּגֶל (מְרֻכָּן) — flag at the dip, flag at halfmast
בַּחֲצִי הַתֹּרֶן — pavillon à mi-drisse
Flagge Halbstock

קִשֵּׁט בְּדֶגָלִים — to dress ship
pavoiser
ausflaggen

קִשּׁוּט רַב — dressing full, flags fore and aft
grand pavois
grosse Flaggengala

קִשּׁוּט מֵעָט — dressing with masthead flags
petit pavois
kleine Flaggengala

אֲרִיג דְּגָלִים — bunting
étamine
Flaggentuch

אָרְכִּית (של דגל) — fly (of a flag)
battant (de pavillon)
Länge (einer Flagge)

גָּבְהִית (של דגל) — hoist (of a flag)
guindant (de pavillon)
Tiefe (einer Flagge)

מוֹט הַדֶּגֶל — flagstaff
bâton de pavillon, mât, hampe
Flaggenstock, Pol, Stange

מונחי הימאות

יב. המספנה

מִסְפָּנָה
shipyard, (shipbuilding) dockyard
chantier des constructions navales
Schiffswerft

חֲצַר בְּנִיָּה
building berth
—
Helling

הַנְגָּר לְבִנְיַן אֳנִיּוֹת
building hangar
hall de construction
Schiffsbauhalle

אוּלַם הַתְּוָיָה
mould loft
salle à tracer, s. des gabarits
Schnürboden, Mallboden

אוּלַם יְצוּר
plating shop, plate and angle shop
—
—

אוּלָם לְהַרְכָּבַת־קֶדֶם
prefabrication shop
—
—

אוּלַם הַרְכָּבָה
erection shop
atelier de montage, hall de m.
Werkhalle

אוּלַם רִתּוּךְ
welding shop
atelier de soudure
Schweisshalle

רְצִיף כִּלּוּל
fitting-out quay
quai d'armément
Ausrüstungskai

מִסְפַּן כִּלּוּל
fitting-out basin, f.-o. dock
bassin d'armément, b. d'achèvement
Ausrüstungsdock, Ausrüstungsbassin

רְצִיף תִּקּוּנִים
repair quay
quai des réparations
Reparaturkai

מִסְפַּן בְּנִיָּה
building dock, b. basin
bassin de construction
Baudock

מִדְרוֹן בְּנִיָּה
building slip, slipway
gril de carenage, cale de construction, c. de halage
Bauhelling, Hellingen, Helgen

רִצְפַּת מִדְרוֹן הַבְּנִיָּה
slipway floor
sole de la cale de construction
Hellingssohle

סַד שִׁדְרִית
keel block, middle b.
tin de quille
Stapelklotz, Kielk.

סַד שִׁפּוּלִים
bilge block
tin latéral, t. de bouchain
Kimmklotz

תּוֹמְכָה
shore
accore, épontille
Stütze

תּוֹמֶכֶת תַּחְתִּית
bottom shore
accore de fond
Bodenstütze

תּוֹמֶכֶת שִׁפּוּלִים
bilge shore
accore latérale, a. de bouchain, a. de muraille
Kimmstütze

תּוֹמֶכֶת יַרְכָתַיִם
stern shore
accore de l'arrière
Heckstütze, Gatts.

תּוֹמֶכֶת סִפּוּן
hold shore
accore de cale, épontille de c.
Laderaumstütze

תּוֹמֶכֶת סִפּוּן בֵּינַיִם
tweendeck shore
épontille d'entrepont
Zwischendeckstütze

הִשִּׁיק
to launch
lancer
vom Stapel lassen

הַשָּׁקָה
launching
lancement
Stappellauf, Ablauf

מְסִלּוֹת הַשָּׁקָה
launching ways
voie de lancement, chemin de glissement
Ablaufbahn, Schlagbetten

עֲרִיסַת הַשָּׁקָה
launching cradle
ber(ceau) de lancement
Wiege, Ablaufgerüst

מְסִלָּה נָחָה
standing ways, ground w.
coulisse morte
Schlagbalken, Ablaufbahn

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מִמְשָׁה
marine railway, slipway, patent slip
slip de carenage
(Auf)schlepphelling

מִבְדּוֹק צָף
floating dock, pontoon d., floating dry d.
dock flottant, chantier à flot
Schwimmdock

תָּכְנִית מִסְפּוּן
docking plan
plan d'échouage
Dockplan

אֹרֶךְ שִׁמּוּשִׁי
working length, available l., usable l.
longueur utile
Nutzlänge

הָאֹרֶךְ שֶׁעַל סַדֵּי הַשְּׁדָרִית
length over keel blocks
longueur sur tins
Länge auf Kielstapeln

הָאֹרֶךְ הַכּוֹלֵל
length overall
longueur hors tout
Länge über alles

הָאֹרֶךְ בֵּין הַנִּצָּבִים
length between perpendiculars
longueur entre perpendiculaires
Länge zwischen den Loten, Konstruktionslänge

אֹרֶךְ הַתְּפוּסָה
tonnage length
longueur de jauge
Vermessungslänge

אֹרֶךְ קַו־הַמַּיִם (שֶׁל הַסְּפִינָה)
waterline length
longueur à la flottaison
Wasserlinienlänge

מָבוֹא (של מספן, של מבדוק)
entrance gate
écluse d'entrée, tête d'écluse
Dockhaupt

שַׁעַר (של מספן, של מבדוק)
dockgate
porte du bassin
Docktor

שַׁעַר צָף
ship caisson
bateaux-porte
Schwimmtor, Torschiff, Schleusenponton

מִפְתָּן (של מספן, של מבדוק)
sill of dock
seuil de cale
Pfortendrempel

מַזְחִילוֹת צַד
side gutters
rigoles latérales
Seitenrinnen

מִסְלָה נָעָה
sliding ways, bilge w., b. logs
coulisse vive, couette mobile, coulisseau
Schlittenbalken, Läufer, Ablaufschlitten

מִשְׁעֲנוֹת הַשָּׁקָה
(lauching) poppet
colombier
Schlittenstütze

מִשְׁעֲנוֹת לַקַּדְמָה
fore poppet
colombier avant
Vorschlittenstütze

מִשְׁעֲנוֹת לָאַחֲרָה
after poppet
colombier arrière
Achterschlittenstütze

תּוֹמֶכֶת בִּטְחָה
dogshore, dagger
clef de bercau, c. de lancement
Schlittenständer

מַתֵּר הַשָּׁקָה
launching trigger
verin de retenue
Stopphebel

פַּס מְכַוֵּן
launching ribband
joue de guidage
Führungsleiste

כֶּפֶת (מ״ר: כְּפָתִים)
lashing
rousture, saisine, aiguillette
Laschung, Zurrung

כִּפֵּת
to lash
aiguilleter, saisir
laschen, seefest zurren

טַבַּעַת כִּפּוּת
lashing eye
—
—

כִּפּוּת מִשְׁעֲנוֹת
poppet lashing
—
—

מִבְדּוֹק, מִסְפַּן בֶּדֶק
dry dock, graving (dry) dock
cale sèche, bassin de radoub
Trockendock

מִסְפֵּן
to dock
faire entrer en cale sèche; f.e. au bassin
docken

מִסְפּוּן
docking
échouage dans un bassin; entrée au bassin
Docken, Eindocken

סוֹמֵךְ לְמַסְמְרוֹת
dolly (bar)
tas
Nietstöckchen, Gegenhalter

אִחָה
to fay
affleurer, accorder
zusammenfügen, zusammenpassen

פֵּן הָאִחוּי
faying surface
face de placage, f. de contact
zusammenzufügende Fläche, Dichtungsf.

שִׁדְרִית מוֹבָל
ductkeel
quille en caisson
Tunnelkiel, kastenförmiger K.

הֶקֵף
girth
périmètre
Umfang

מוֹט (פְּרוֹפִילִי)
מְעֻרְגָּל
rolled section
fer façonné, f. profilé
gewalztes Profil, Walzp.

רִצְפַּת חֲרִיתָה
scrive board
panneau de tracé
Spantenplan

שׁוּחַת הַהֶגֶה
rudder pit, r. well
fosse de gouvernail
Rudergrube

מַעֲלָה
altar (step)
gradin
Galerie

תָּא אֲוִיר
air chamber
caisse à air
Luftkasten

תָּא מַיִם
water chamber
caisse à eau
Wasserkasten

פִּיר בַּקָּרָה
inspection shaft, i. well
puits de visite
Einsteigeschacht

מַאֲחֵז
dog, dogiron
crampe
Klammer

טַבְלַת כִּפּוּף
bending slab
plaque à cintrer
Richtplatte

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי כלי־יד בעבודות מתכת

א. כלי תפיסה

מֶלְחָצַיִם	vice, jaw vice Schraubstock	
אֵדֵק אֶת הָעֵבֶד (במלחציים)	o clamp the work-piece (*in the vice*) das Werkstück (*in den Schraubstock*) einspannen	

מלחצי־שלחן

מֶלְחָצֵי־שֻׁלְחָן	bench vice Bankschraubstock	
בֹּרֶג	spindle Spindel	
לְחָיַיִם	jaws Backen	
תּוֹתְבֵי לְחָיַיִם	jaw plates, jaw-pieces Backeneinsatz	
כֵּן	(vice) stand Gestell	
חֲצוּבָה	(folding) tripod vice stand Dreifuß	
חִפּוּיֵי לְחָיַיִם	vice clams Schutzbacken	
אֶטֶב (שֶׁל) עֵץ	wood vice clam Holzspannkluppe	
אֶטֶב נָטוּי	bent vice clam Reifkloben	
אֶטֶב (לְ)צִנּוֹרוֹת	pipe vice clams Rohrklemmfutter	
סַד צִנּוֹר	pipe vice stock —	
מֶלְחָצֵי־שֻׁלְחָן מַקְבִּילִים	parallel bench vice Parallelschraubstock	
מֶלְחָצַיִם מְהִירֵי הַפְעָלָה	quick grip vice, quick release v. —	
מֶלְחָצַיִם כּוֹלְלִים	utility vice, universal v., combination v. —	
מֶלְחָצַיִם סוֹבְבִים	swivel base vice drehbarer Schraubstock	
מֶלְחָצַיִם כְּפוּלִים	Swinden vice —	
מֶלְחָצַיִם נִקְבָּעִים (בְּמַלְחֶצֶת)	clamp type bench vice Anschraub-Schraubstock	
מֶלְחָצַיִם זְקוּפִים, מֶלְחֲצֵי נַפָּח	leg vice, smith's v. Flaschenschraubstock, Feuers.	
מֶלְחֲצֵי חָרַשׁ־כֵּלִים	toolmaker's clamp —	

* הפרקים האלה ממונחי כלי העבודה בעבודת מתכת נדונו ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה ס"ד ב"א בטבת תשכ"ה (זיכרונות האקדמיה, כרך יב), והודעה על כך באה ב"רשומות", ילקוט הפרסומים מס' 1312 מיום י"ג במרחשון תשכ"ז. — חברי הוועדה, שעסקה במונחים האלה, היו האדונים ע' איתן, י' אלרואי, ש' ישראלי, ש' מלצר, א' קימלמן, ב' קרוא, י' רול, ע' שלוש, ומזכירה היה הא' ג' הנמן. את הצעת המונחים הראשונה, שהונחה ביסוד דיוני הוועדה, הכין הא' י' רול בעצה עם הא' ע' איתן. על החוזרים, שהובאו בהם המונחים לפני חברי האקדמיה ובעלי המקצוע לשם חוות דעתם, העירו האדונים ש' אירמאי, י' אלרואי, י' בורלא, ז' בן־חיים, י' בן־נון, ש' בראון, מ' ברנט, י' ברנשטיין, י' ברץ, ד' גפני, א' דותן, י' הלבץ, מ' זיידל, מ' חקלאי, א' טירקל, ש' ייבין, י' כהן, א' לוי, ר' לוי, מ' מדן, ע"צ מלמד, ש' מלצר, ע' סלידע, מ' עמי, ב' פלדשטיין, י' פרנקל, מ' קאט, י' קסל, י' רוזנפלד, י"א שץ. — ועדת האישורים מטעם הוועדה המרכזית למונחי הטכניקה, המשותפת לאקדמיה ולטכניון, חזרה ועיינה במונחים לפני הבאתם לאישור המליאה. בישיבת ועדת האישורים השתתפו האדונים ש' אירמאי, ע' איתן, י' בן־נון והא' א' אסטרחן כמזכיר.

מלחצי יד

מֶלְחֲצֵי יָד	hand vice Feilkloben
מֶלְחֲצֵי יָד דַּקִּים, מֶלְחֲצֵי שָׁעָנִים	jeweller's vice Uhrmacher-Stielkloben
מֶלְחֲצֵי (יָד בַּעֲלֵי) מְנוֹפַיִם	level jaws hand vice Stielkloben
מֶלְחֲצֵי גִּבְתָּה	pin vice Stiftkloben

מלחצי צינורות

מֶלְחֲצֵי צִנּוֹר פְּתוּחִים	open(-side) pipe vice offener Rohrschraubstock
מֶלְחֲצֵי צִנּוֹר נִפְתָּחִים	hinged pipe vice aufklappbarer Rohrschraubstock
מֶלְחֲצֵי שַׁרְשֶׁרֶת לְצִנּוֹרוֹת	chain-type pipe vice Kettenrohrschraubstock

מלחצות

מַלְחֶצֶת	"C"-clamp Schraubzwinge
מַלְחֶצֶת מַקְבִּילִים	toolmaker's (parallel) clamps Parallelzwinge
גּוּשׁ אִתֻּן	Vee block Prismenstück, Prismenauflegebock
גּוּשׁ אִתֻּן עִם מַלְחֶצֶת	Vee block and clamp Prismenstück mit Schraubzwinge

מלקחות

מֶלְקָחַת	pliers Zange
לְחָיַיִם	jaws Backen
פֶּה	mouth Maul
עַיִן	eye —
חַרְפָּה	cutting edge Schneide
זְרוֹעַ	leg Schenkel
גֹּזֵר תֵּיל	wire cutter Drahtschneider
מֶלְקָחַת שְׁטוּחַת לְחִי, מ׳ שְׁטוּחָה	flat nose pliers Flachzange
מֶלְקָחַת עֲגֻלַּת לְחִי, מ׳ עֲגֻלָּה	round nose pliers Rundzange
מֶלְקָחַת מְעֻגֶּלֶת	half round nose plier, chain n. p. Kettenzange
מֶלְקָחַת חֲלוּלָה	hollow nose plier Hohlmaulzange
מֶלְקָחַת אַרֻּכַּת לְחִי, מ׳ אֲרֻכָּה	long nose plier, snipe n. p. Nadelzange, Z. mit langen Backen
מֶלְקָחַת שְׁפִידָה	needle nose pliers Spitzzange
מֶלְקָחַת חֲרוּמָה	blunt pliers abgestumpfte Zange
מֶלְקָחַת נְטוּיָה; מֶלְקָחַת כְּפוּפָה [נטויה — במישור הזרועות; כפופה — בניצב למישור הזרועות]	bent nose plier, curved n. p. Zange mit gebogenem Maul
מֶלְקָחַת כּוֹלֶלֶת	combination pliers Kombinationszange
מֶלְקָחַת חוֹתֶכֶת	side cutting pliers Champagnerzange
מֶלְקָחַת תֵּיל	fencing pliers, telegraph p. Telegrafenzange
מֶלְקָחַת מַקְבִּילַת לְחָיַיִם, מ׳ מַקְבִּילָה	parallel (action) pliers Parallel-Zange
מֶלְקָחַת (צִנּוֹרוֹת) גָּז עֲגֻלָּה	gas (and burner) pliers Parallel-Zange
מֶלְקָחַת (צִנּוֹרוֹת) גָּז	cone pliers, gas (burner) p. Gasrohrzange, Brennerz., Konusz.

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מֶלְקַחַת מְרַפֶּדֶת	soft gripping pliers Greifzange mit Gummibacken
מֶלְקַחַת דַּקָּה	fine pliers Feinmechanikerzange
מֶלְקַחַת מַקּוֹר	truing pliers, adjusting p. Justierzange
מֶלְקַחַת זְחִיחָה (יְשָׁרָה)	(combination) slip joint pliers im Gelenk verstellbare Gaszange, v. Mechanikerz.
מֶלְקַחַת זְחִיחָה נְטוּיָה	water pump pliers Wasserpumpen-Zange
מֶלְקַחַת זְחִיחָה נְטוּיָה עֲגֻלָּה	angle nose (slip joint) gripping pliers —
מֶלְקַחַת פַּחִים	sheet pliers Falzzange
מֶלְקַחַת פַּחִים רְחָבָה	broad sheet pliers Deckzange
מֶלְקַחַת פַּחִים נְטוּיָה (מְעֻגֶּלֶת)	forming pliers Drückzange, Blechbiege-Rundzange
מֶלְקַחַת מְתִיחָה	stretching pliers Ziehzange
מֶלְקַחַת כַּוְנִינָה נְגִעֶלֶת	pressure lock wrench pliers Schnellmutterzange

מלקחיים

מֶלְקָחַיִם (שֶׁל נַפָּחִים)	forge-tongs, smith's tongs Schmiedezange
בִּירִית	clamping ring Klemmring
מֶלְקָחַיִם שְׁטוּחִים	flat smith's tongs, straight lip t. Schmiedezange (,Feuerzange) mit flachem Maul, Flachz., Plattz.
מֶלְקָחַיִם חֲלוּלִים	hollow bit tongs, round pliers Rundzange, Feuerz. mit hohlem Maul
מֶלְקָחַיִם עֲגֻלֵּי־שְׂפָתַיִם	round mouth tongs, round box t. —
מֶלְקָחַיִם רְבוּעֵי־שָׂפָה	square mouth tongs, flat box t. —
מֶלְקָחַיִם מְשֻׁנִּים	universal blacksmith's tongs Feuerzange mit Wolfsmaul
לֶמְקַחֵי לוֹלָבִים	smith's bolt tongs —
מֶלְקָחֵי לְקִיטָה	smith's pliers, pick-up tongs —
מֶלְקָחֵי מַסְמְרוֹת	rivet tongs, link t. Nietzange

מלקטים

מַלְקֵט	tweezers Pinzette, Kornzange
שִׂפְתֵי הַמַּלְקֵט	tips Enden, Spitzen
מַלְקֵט מְחֻדָּד	instrument maker's tweezers, pointed t. Pinzette
מַלְקֵט מְעֻגָּל	rounded tweezers abgerundete Pinztete
מַלְקַט צְבִיטָה (שֶׁל שְׁעָנִים)	(watchmaker's) nipping tweezers Pinzette für Uhrzeiger
מַלְקַט בִּירִית (שֶׁל שְׁעָנִים)	(watchmaker's) balance screw holders —

האקדמיה ללשון העברית - מגן בזכויות יוצרים

מונחי כלי־יד בעבודות מתכת

ב. מפתחות

מפתחות לברגים

מַפְתֵּחַ לְבֻרְגִים, מ׳ בֻּרְגִים	spanner, wrench Schraubenschlüssel, Mutterschlüssel
חִבֵּר, הִצְמִיד, חִזֵּק בְּבֻרְגִים	to screw (,to bolt) together, – on, to fasten with screws zusammen-, an-, fest-schrauben (,verbolzen)
מַפְתֵּחַ יְחִיד־רֹאשׁ, מ׳ יָחִיד	single-ended spanner einmäuliger Schraubenschlüssel, einfacher S.
מַפְתֵּחַ כְּפוּל־רֹאשׁ, מ׳ כָּפוּל	double-ended spanner Doppelschlüssel, doppelmäuliger S.
מַפְתֵּחַ זְוִיתִי	obstruction spanner —
[נטוי ° 90]	
מַפְתֵּחַ מְחֻדָּד	spearhead spanner —
מַפְתֵּחַ דַּק	flat spanner flacher Schlüssel
מַפְתֵּחַ רַב־פִּיּוֹת	— Vielmaulschlüssel
מַפְתֵּחַ (זְרוֹעַ) דֶּקֶר	podger-ended spanner, open ended podger s., spud-end wrench, structural w. —
מַפְתֵּחַ כָּפוּל פָּתוּחַ וְסָגוּר	combination spanner, open end box wrench Gabel-Ringschlüssel

מפתחות סגורים

מַפְתֵּחַ סָגוּר	ring spanner, box wrench Ringschlüssel, Hülsens.
מ׳ ס׳ רְבוּעִי	square – Vierkant-
מ׳ ס׳ דּוּ־רְבוּעִי	eight-point – Achtkant-
מ׳ ס׳ מְשֻׁשִּׁי	hexagon – Sechskant-
מ׳ ס׳ דּוּ־מְשֻׁשִּׁי	bi-hexagon – Zwölfkant-
מַפְתֵּחַ סָגוּר פָּרוּץ	flare nut spanner offener Ringschlüssel

מפתחות פתוחים

מַפְתֵּחַ פָּתוּחַ	open jaw spanner, open end(ed) spanner, o. e. wrench Gabelschlüssel
פִּי הַמַּפְתֵּחַ, פֶּה	jaw, opening Maul
מִפְתַּח הַפֶּה, מִדַּת הַפֶּה	size of jaw, span Schlüsselweite, Maulw.
רֹאשׁ	— —
זְרוֹעַ	— —
נְטִיָּה, (נְטִיַּת הָרֹאשׁ)	offset Maulstellung
הִבְרִיג, הִכְנִיס, סָגַר (בורג, לולב, אום)	to screw in, to s. on ein-, an-, auf-schrauben
הִדֵּק (בורג, אום)	to tighten (*screw, nut*) anziehen, anspannen (*Schraube, Mutter*)
רִפָּה (בורג)	to loosen, to slacken (*screw*) lockern (*Schraube*)
פָּתַח, הוֹצִיא (בורג)	to screw, – out, – off, to unscrew heraus-, ab-, losschrauben
חָלַץ (בורג שבור)	to extract ausziehen
הִתְרַפָּה	to get loose sich lockern
עִקֵּר תַּבְרִיג	to strip a thread ein Gewinde überdrehen

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מַפְתֵּחַ סָגוּר מְאֹרָכָּב	offset spanner verkröpfter Schlüssel
מַפְתֵּחַ הַקָּשָׁה	striking (box) wrench, slogging ring spanner —
מַפְתֵּחַ קַרְקָשׁ	ratchet spanner Knarrenschlüssel
מַפְתֵּחַ סָגוּר רַב־פִּיּוֹת	wrench with (ten etc.) openings Vielloch-Schlüssel

מפתחות גביעיים

מַפְתֵּחַ גְּבִיעִי	socket wrench Steckschlüssel
מַפְתֵּחַ גְּבִיעִי בַּעַל מוֹט סִיבּוּב	socket wrench with "T" handle Steckschlüssel (,Aufsatzschlüssel) mit Quergriff
מַפְתֵּחַ גְּבִיעִי כָּפוּף (פָּשׁוּט או כָּפוּל)	offset handle socket wrench, solid box spanner, cranked handle s. Steckschlüssel mit gebogenem Kopf
מַפְתֵּחַ צִנּוֹרִי	tubular box spanner Rohrsteckschlüssel
מוֹט סִיבּוּב	cross-bar, sliding bar handle Drehstift, Drehgriff
מַפְתֵּחַ לְשֶׁקַע, מ׳ אֶלֶן	wrench for Allen screws, Allen key Sechskant-Vollschlüssel

מפתחות מתכווננים

מַפְתֵּחַ מִתְכַּוְּנֵן, מ׳ כַּוְנָן (נְיוּ׳, יִשְׂרְאֵלִית וכיו״ב)	adjustable spanner, shifting wrench verstellbarer Schraubenschlüssel
לְחִי קְבוּעָה	stationary jaw, fixed jaw feste Backe
לְחִי זְחִיחָה	adjustable jaw, movable jaw bewegliche Backe
אֹם כִּוְנוֹן	adjusting nut Stellmutter
תֹּלַעַת	worm, endless screw Schnecke
מַפְתֵּחַ מְהִיר־תְּפִיסָה, מ׳ מָהִיר	quick action wrench Einhand-Schrauben- und Rohrschlüssel

מפתחות תקע

מַפְתֵּחַ תֶּקַע	socket spanner Einsatzschlüssel
מַפְתֵּחַ (,מַבְרֵג) תָּקִיעַ	wrench (,screw driver) socket Schlüssel (,Schraubenzieher)-Einsatz
יָדִית תֶּקַע	socket handle Schaft für Einsätze
תֶּקַע	— Ansatz, Verbindungsstück
שֶׁקַע	socket Einsatz
מַתְאֵם תֶּקַע	socket wrench adaptor Übergangsstück, Zwischens.
מַאֲרֵךְ תֶּקַע	extension bar Verlängerungsstück
מַאֲרֵךְ תֶּקַע גָּמִישׁ	flexible extension biegsames Verlängerungsstück
מִפְרַק קַרְדָּן	universal joint Kardangelenk
מַפְתֵּחַ גְּבִיעִי תָּקִיעַ	socket spanner Steckschlüssel
מַפְתֵּחַ פָּתוּחַ תָּקִיעַ	open jaw socket spanner —
מַבְרֵג תָּקִיעַ	socket screwdriver —
יָדִית תֶּקַע בְּקַרְקָשׁ, יָדִית קַרְקָשׁ	ratchet handle Schlüsselknarrgriff
יָדִית תֶּקַע בְּמִפְרָק, יָדִית מִפְרָק	swivel handle Griff mit beweglichem Gelenk
אַרְכֻּבַּת תֶּקַע	speed handle Kurbelwinde

יָדִית תֶּקַע זְחִיחָה	slide T-handle Gleitgriff
יָדִית תֶּקַע זָוִיתִית	L-handle Winkelgriff
יָדִית (תֶּקַע) מוֹדֶדֶת פִּתּוּל	torque wrench Drehmomentschlüssel

מברגים

מַבְרֵג	screwdriver Schraubenzieher
לַהַב	blade Klinge
קָנֶה	shank Schaft
נִצָּב	handle Heft
מַבְרֵג גוּץ	stubby screwdriver, short blade s. kurzer Schraubenzieher
מַבְרֵג זָוִיתִי	offset screwdriver, angular s. Winkelschraubenzieher
מַבְרֵג צְלָב, מ׳ ״פִּילִיפְּס״	cross recess (,Philips) screwdriver Kreuzschlitzschraubenzieher
מַבְרֵג שָׁעָנִים	instrument makers' screwdriver, watchmakers' s. Uhrmacher-Schraubenzieher
מַבְרֵג קַרְקֹשׁ	ratchet screwdriver Knarrschraubenzieher
מַבְרֵג לְלִיָּנִי (״מַבְרֵג אוֹטוֹמָטִי״)	automatic spiral ratchet screwdriver automatischer Schraubenzieher
מַבְרֵג לְאַרְכֻּבָּה	brace screwdriver Bohrwinden-Schraubenzieher

מפתחות לצינורות

מַפְתֵּחַ לְצִנּוֹרוֹת	pipe wrench Rohrschlüssel
מַפְתֵּחַ סְטִילְסוֹן	Stillson pipe wrench Stillson-Rohrschlüssel
מַפְתֵּחַ שַׁרְשֶׁרֶת לְצִנּוֹרוֹת	chain pipe wrench Ketten-Rohrzange
מַפְתֵּחַ צְפַרְדֵּעַ (לְצִנּוֹרוֹת)	footprint pipe wrench Blitz-Rohrzange
מַפְתֵּחַ תַּנִּין (לְצִנּוֹרוֹת)	alligator wrench Alligator-Rohrschlüssel
מַפְתֵּחַ פִּינִים	pin face spanner Gabelschlüssel
מַפְתֵּחַ פִּינִים מִתְכַּוְנֵן, מ׳ פ׳ כַּוְנִין	adjustable pin face spanner verstellbarer Gabelschlüssel
מַפְתֵּחַ פִּין קַרְסִי	pin hook spanner Hakenschlüssel
מַפְתֵּחַ פִּין קַרְסִי מִתְכַּוְנֵן, מ׳ פ׳ ק׳ כַּוְנִין	adjustable hook spanner —

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מונחי כלי־יד בעבודות מתכת

ג. כלי חיתוך ושיוף

כְּלֵי חִתּוּךְ וְשִׁיּוּף	cutting tools schneidende Werkzeuge
כְּלֵי חִתּוּךְ מְשַׁבְּבִים	— spanabhebende Werkzeuge

מסורים

מַסּוֹר יָד	hand saw Handsäge
קֶשֶׁת הַמַּסּוֹר	saw frame Sägenbogen
לַהַב הַמַּסּוֹר	blade Sägeblatt, Sägeklinge
שֵׁן הַמַּסּוֹר	saw tooth Sägezahn
גַּב הַשֵּׁן	(tooth) flank —
חֲזִיתָה הַשֵּׁן, פְּנֵי הַשֵּׁן	(tooth) face —
רֹאשׁ הַשֵּׁן	cutting edge —
עִקַּר הַשֵּׁן	(tooth) root —
פְּסִיעָה	pitch —
נִסֵּר	to saw sägen
נְסֹרֶת	sawdust Sägespäne
לַהַב מְסֻכְסָךְ	blade with staggered set Blatt mit geschränkten Zähnen
לַהַב גַּלִּי	wavy set gewelltes Sägeblatt
קֶשֶׁת (מַסּוֹר) מִתְכַּוֶּנֶת, ק׳ מ׳ כַּוְנִינָה	adjustable frame verstellbarer Bogen
קֶשֶׁת (מַסּוֹר) גְּבֹהָה	deep throated (rail) (hack saw) frame Sägenbogen mit tiefer Ausladung
מַסּוֹרִית שָׁעָנִים	watchmaker's saw Uhrmachersäge
חָקַק שִׁנַּיִם	to cut teeth Sägezähne hauen

שופינים (,פצירות)

שׁוֹפִין, פְּצִירָה	file Feile
פָּנִים	face —
פֵּאָה	edge —
שָׂפָה	corner, cutting ridge Kante
קָצֶה	point, tip, end Spitze
שֶׁכֶם [חלק הפנים שאינו מחורק]	shoulder —
כָּתֵף	heel —
עֹקֶץ	tang Angel, Griffzapfen
נִצָּב	handle Heft
מַחֲרֹקֶת	cut of file Feilenhieb
דַּרְגַּת הַמַּחֲרֹקֶת	grade of cut —
מַחֲרֹקֶת עָבָה	rough cut Grobhieb
מ׳ גַּסָּה	bastard cut Bastardhieb
מ׳ בֵּינוֹנִית	second-cut cut Halbschlichthieb
מ׳ דַּקָּה	smooth cut Schlichthieb
מ׳ דַּקִּיקָה	dead smooth cut Doppelschlichthieb, Feins.
מ׳ גְּמוּר	finishing cut —
מ׳ מָשׁוֹף	rasp cut Raspenhieb, Pockenh.

מ׳ יְחִידָה	single cut Einhieb, einfacher H.
מ׳ כְּפוּלָה	double cut, cross c. Doppelhieb, Kreuzh.
מ׳ מְשֻׁלֶּשֶׁת	triple cut —
מ׳ תַּחְתּוֹנָה, מ׳ רִאשׁוֹנָה	first cut, lower cut, upcut Unterhieb
מ׳ עֶלְיוֹנָה, מ׳ שְׁנִיָּה	overcut, upper cut Oberhieb
שִׁיַּף, פָּצַר	to file feilen
הֶחֱלִיק	to smooth schlichten
מַהֲלַךְ הַשּׁוֹפִין	file stroke Feilhub
עִקְּבוֹת הַשִּׁיּוּף	file strokes Feilstrich
שְׁבָבֵי שִׁיּוּף	filings Feilspäne, Feilicht
נְשֹׁפֶת שִׁיּוּף	file dust Feilstaub
שׁוֹפִין סַדְנָה	engineer's file, mechanic's f. Mechanikerfeile, Werkstattf.
שׁוֹפִין עָדִין	Swiss type file, precision f. —
שׁוֹפִין מַחֲטִי	needle file Nadelfeile
שׁוֹפִין מַחֲטִי רְבוּעַ־עֹקֶץ, ש׳ שָׁעָנִים	escapement file, Geneva f., square handle needle file Feile mit viereckigem Stahlheft
שׁוֹפִין חָרְשֵׁי כֵלִים	die sinker's file —
שׁוֹפִין עֶקֶם	riffler file Riffelfeile
שׁוֹפִין לִפְלִיז	brass file —
שׁוֹפִין לַאֲלוּמִין	light metal file Aluminiumfeile
שׁוֹפִין לְעוֹפֶרֶת	lead float file, vixen f. Zinnfeile

שׁוֹפִין מְכוֹנָה	machine file Maschinenfeile
מָשׁוֹף	rasp Raspe(l)
שׁוֹפִין שָׁטוּחַ (מְצֻּר)	flat (taper) file, taper hand f. Flachfeile
שׁוֹפִין יָד	hand file Flachstumpffeile, Handf.
שׁוֹפִין מַפְתְּחוֹת	warding file Raumfeile, Schlüsself.
שׁוֹפִין מַלְבְּנִי (מְדֵק)	pillar file Stiftenfeile
שׁוֹפִין (מַלְבְּנִי) מַקְבִּיל	cotter file, equalling f. vierkantige zylindrische Feile, Ausgleichf.
שׁוֹפִין רָבוּעַ	square file Vierkantfeile
שׁוֹפִין מְשֻׁלָּשׁ	three square file, triangular f. Dreikantfeile
שׁוֹפִין עָגוֹל	round file Rundfeile
שׁוֹפִין מְקֻטָּעִי (ש׳ עָגוֹל לְמֶחֱצָה)	half-round file Halbrundfeile
שׁוֹפִין סַכִּינִי	knife file Messerfeile
שׁוֹפִין סִיפִי	feather-edge file, ensiform f. Schwertfeile
שׁוֹפִין חַרְצָנִי	pippin file herzförmige Feile
שׁוֹפִין מְעֻגָּל־פֵּאוֹת	crochet file —
[ארבע פאותיו מחודקות]	
שׁוֹפִין סְגַלְגַּל	oval file Ovalfeile
שׁוֹפִין דּוּ־מְקֻטָּעִי	crossing file, double half round f. Vogelzunge(n)feile
שׁוֹפִין מְעֻיָּן	lozenge file, diamond f. Rautenfeile
שׁוֹפִין מַקְבִּילִית	pivot file Zapfen(loch)feile

האקדמיה ללשון העברית - מגן בזכויות יוצרים

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

שׁוֹפִין טָרַפְזִי
[הבסיס מחורק]
barrette file
Barrettfeile

שׁוֹפִין חֲצִי־סֵיפִי
cant file
Halbschwert-Prismafeile, Kantenf.

שׁוֹפִין מִשָּׁק
(מְעֻגָּל־פֵּאוֹת; יְשַׁר־פֵּאוֹת)
(rounde-edge; square-edge) joint file, topping f.
(flachzylindrische; Vierkant-) Scharnierfeile, Fugenf.

מַקְבִּיל
parallel
parallel

מַצַּר
taper
verjüngt

שׁוֹפִין חַד
pointed file
Spitzfeile

חָרוּם
blunt
stumpf

בַּטְנוּנִי
bellied
gebaucht

צַר
slim
schmal

צָרִיר
extra slim
besonders schmal

דּוּ־קָצָוִי
double-ended
doppelendig

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
saw file
Sägefeile

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
(מְשֻׁלָּשׁ) קְהֵה־שָׂפוֹת (,ש׳ מַסּוֹרֵי יָד)
handsaw file (,taper saw f.)
Handsägefeile

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
(מְשֻׁלָּשׁ) מְעֻגָּל־שָׂפוֹת (,ש׳ מַסּוֹרֵי סֶרֶט)
band saw file
Bandsägefeile

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
חֲצִי־סֵיפִי
cant saw file, circular saw f.
Kreissägefeile, Segmentf., Wolff.

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
שָׁטוּחַ
mill saw file
Mühlsägefeile

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
סַכִּינִי מְעֻגָּל־גַּב
cross cut saw file
Schrottsägefeile

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים
חֲצִי־עִגּוּלִי
pit saw file, frame s. f.
Kransägefeile

שׁוֹפִין מַסּוֹרִים עָגֹל
gulleting file
runde Sägefeile

שׁוֹפִין מַגְּעוֹת
contact file
Magnetfeile, Kontaktf.

שׁוֹפִין חֲרִיצֵי בְּרָגִים
screwhead file, slitting f.
Einstreichfeile, Schraubenkopff.

שׁוֹפִין הַשְׁחָזָה
knife sharpening file
Messerschärffeile

שׁוֹפִין מֵרוּט
polishing file
Polierfeile

לַהַב שִׁיּוּף
file blades
Bezugfeilenblatt

מַחֲזִיק לַהַב שִׁיּוּף
file (blade) holder
Aufspannbolzen

חֵרֵק (שׁוֹפִינִים)
to cut (files)
(Feilen) hauen

חִדֵּשׁ מַחֲרֶקֶת
to recut
nachhauen, (wieder) aufh.

מְחֹרָק
cut
gehauen

מְטֻבָּע
stamped
geprägt

מגרדים

מַגְרֵד
scraper
Schaber

גֵּרֵד
to scrape
schaben

מַגְרֵד שָׁטוּחַ
flat scraper
Flachschaber

מַגְרֵד מְשֻׁלָּשׁ טָמוּם
three square solid scraper
Dreikant-Vollschaber

מַגְרֵד מְשֻׁלָּשׁ קָעוּר
(three square) fluted scraper
Dreikant-Hohlschaber

מַגְרֵד כַּף
halfround scraper, bearing s.
Löffelschaber, Lagers.

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מנשכים

מִנְשָׁכַיִם
nipper
Abschneider, Beisszange

לְחִי
jaw
Backe

חַרְפָּה
cutting edge
Schneide

זְרוֹעַ
leg
Hebelgriff, Schenkel

מִנְשָׁכֵי פָּנִים
end cutting nipper
Vorschneider

מִנְשָׁכֵי צַד
diagonal cutting nipper
Seitenschneider

מִנְשָׁכֵי מָנוֹף, מִנְשָׁכַיִם מְנוֹפִיִּים
toggle joint cutting nipper
Hebelschneider

מִנְשָׁכֵי תֵיל
wire cutting nipper
Drahtschneider, Drahtschneidezange

מִנְשָׁכַיִם (מְנוֹפִיִּים) אֲרָכִים
bolt cropper, bolt cutter
Bolzenschneider

מספריים

מִסְפְּרֵי יָד לְפַחִים
tinmen's hand shears, snips
Handblechschere

פֶּה
mouth
Maul

לַהַב
blade
Klinge

חַרְפָּה
cutting edge
Schneide

פִּין
pin
Stift

זְרוֹעַ
leg
Schenkel

מִסְפָּרַיִם יְשָׁרִים
straight shears
gerade Schere, S. mit geradem Maul

מִסְפָּרַיִם כְּפוּפִים
curved shears
Krummschere, S. mit gebogenem Maul
[הלהבים כפופים בניצב למישור הזרועות]

מִסְפָּרַיִם כְּפוּפִים בְּזָוִית
bent shears
winkelig gebogene Schere

מַגְרַד־קֶרֶס לְבוּב
heart shaped shave hook
herzförmiger Zinkschaber

מַגְרַד־קֶרֶס מְשֻׁלָּשׁ
triangular shave hook
Dreikantzinkschaber

מַגְרַד־קֶרֶס מְשֻׁשָּׁה
soilpipe shave hook
Zinkschaber

אזמלים

אֵזְמֵל
chisel
Meissel

זִמֵּל (חָקַק בְּאֵזְמֵל קִטַּע בְּא׳ וכו׳ב)
to chisel (off)
(ab)meisseln

אֵזְמֵל שָׁטוּחַ
flat chisel
Flachmeissel

אֵזְמֵל סִיפִי
crosscut chisel, cape c.
Kreuzmeissel

אֵזְמֵל מְעַיֵּן
diamond point chisel
Spitzmeissel, Diamantm.

אֵזְמֵל מְעֻגָּל־חַרְפָּה, א׳ מְעֻגָּל
half-round point chisel, round nose c.
(Halb)rundmeissel

אֵזְמֵל קַרְסִי (,א׳ חוֹרֵץ)
grooving chisel
Nutenmeissel

מַקְטֵעַ
blacksmith's chisel
Schrotmeissel, Setzeisen

מַקְטֵעַ (בְּ)קַר
blacksmith's cold chisel, smith's cold set
Kalt(schrot)meissel

מַקְטֵעַ (בְּ)חַם
blacksmith's hot chisel, smith's hot set
Warm(schrot)meissel

מַקְטֵעַ דֹּפֶן
smith's sidecutting set, side chisel

מַקְטֵעַ סַדָּן
anvil-chisel, a. cutter, hardie
Abschrot, Abschröter

מַקְטֵעַ סַדָּן יָשָׁר
flat anvil cutter, f. hardie
—

מַקְטֵעַ־סַדָּן מְעֻגָּל
half-round anvil cutter
—

מַקְטֵעַ מַסְמְרוֹת
rivet buster
Nietenquetscher

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

מִסְפָּרַיִם נְטוּיִים — oblique shears
schrägmäulige Schere, geschweifte S.
[הלהבים כפופים במקביל למישור הזרועות]

מִסְפָּרַיִם קְמוּרֵי־חַרְפָּה — convex blade shears
Figurenschere

מִסְפָּרַיִם יְמָנִיִּים — right hand shears
rechte Schere, S. mit Rechtsschnitt
[הלהב הימני נתון מעל לשמאלי]

מִסְפָּרַיִם שְׂמָאלִיִּים — left-hand shears
linke Schere, S. mit Linksschnitt
[הלהב השמאלי נתון מעל לימני]

מִסְפָּרֵי(־פַּח) בַּעֲלֵי־אָזְנַיִם — tinman's Scotch shears, t. S. snips
Augen-Blechschere

אֹזֶן — eye
Auge

מִסְפָּרַיִם מוּרְמֵי־זְרוֹעוֹת — raised handles shears
Durchlaufschere

מִסְפָּרַיִם לְחוֹרִים — hole cutting shears
Lochblechschere

קוֹץ — pin
Stift, Durchschlagdorn

מִסְפְּרֵי צוֹרְפִים — jeweller's snips
Goldschmiedeschere

מִסְפָּרַיִם נְקֻבָּעִים — (tinmen's) stock shears, bench s., block s.
Stock-Blechschere, Blocks.

מִסְפְּרֵי תֵּיל — wire shears
Drahtschere

מְגַזְּרֵי תֵּיל — wire cutter
Drahtschneider

מחתכי צינורות

מַחְתֵּךְ צִנּוֹרוֹת (חַד־דִּסְקִי, תְּלַת־דִּסְקִי, רַב־דִּסְקִי) — pipe cutter (single wheel, three wheel, etc.)
Rohr(ab)schneider (mit 1, mit 3 Rädchen usw.)

דִּסְקַת חִתּוּךְ — cutting wheel
Schneidrädchen

מַחְתֵּךְ צִנּוֹרוֹת בַּעַל חֻלְיוֹת — link type pipe cutters
Glieder-Rohrschneider

מַחְתֵּךְ צִנּוֹרוֹת דַּוָּדִים — boiler tube cutter
Siederohr-Ausschneidemaschine

מַחְתֵּךְ צִנּוֹרוֹת עוֹפֶרֶת — lead pipe cutter
Bleirohrschneider

כלי חיתוך שונים

מַחְתֵּךְ עוֹפֶרֶת — zinc cutting knife
Zinkreisser

מַגְרֵד שְׁרַבְרְבִים — plumber's scraper
Schaleisen

מונחי המכונות

א. כלי הרמה

מַכְשִׁיר הֲרָמָה, כְּלִי הֲרָמָה	lifting device, l. appliance appareil de levage Hebevorrichtung, Hubwerk, Hebezeug
אַבְזְרֵי הֲרָמָה	hoisting tackle — —
מִטְעָן [החומר הנטען]; עֹמֶס [משקל המטען]	load charge Last
עֹמֶס נָצִיל	useful load charge utile, c. de travail Nutzlast
עֹמֶס קָבַע	dead load charge permanente, poids propre ständige Last
עֹמֶס כּוֹלֵל	total load charge totale Gesamtbelastung
עֹמֶס מֻתָּר	safe working load charge nominale Höchstlast
עֹמֶס מִבְחָן	test load charge d'essai Prüflast
כֹּשֶׁר הֲרָמָה	carrying capacity charge admissible Belastungsfähigkeit
עָמַס, הֶעֱמִיס	to load charger belasten
עֲמִיסָה, הַעֲמָסָה	loading chargement Belastung
עֲמִיסַת־יֶתֶר, הַעֲמָסַת־יֶתֶר	overloading surcharge Überlastung
עָמַס (,הֶעֱמִיס) מֵעַל לַמֻּתָּר	to overload surcharger, surmener überlasten
הַמַּצָּב הָעֶלְיוֹן שֶׁל הָאַנְקֶל	height of lift limite supérieure du crochet, guindant höchste Hakenstellung über Flur
הַמַּצָּב הַתַּחְתּוֹן שֶׁל הָאַנְקֶל	lowest position of hook limite inférieure du crochet tiefste Hakenstellung über Flur
גֹּבַהּ הַהֲרָמָה	range of lift hauteur de levage Hubhöhe
מִרְוָח	height under girder hauteur sous poutre lichte Höhe bis Träger
מַסְלוּל הַהֲרָמָה	range of luffing course de relevage Lastwegkurve
הִנְמִיךְ; הוֹרִיד (עד לקרקע)	to lower (faire) descendre senken, herablassen
הִנִּיחַ (את המטען)	to put down mettre au repos stillsetzen

• פרק זה מן המילון למונחי מכונות וחלקיהן נדון ואושר במליאת האקדמיה בישיבה ס"ז מיום ו' בניסן תשכ"ה (זיכרונות האקדמיה, כרך י"ב), והודעה על כך באה ב"רשומות", ילקוט הפרסומים מס' 1312 מיום י"ג במרחשוון תשכ"ז. — חברי הוועדה, שדנה במונחים אלו, היו האדונים ג' אורדיאן, ג. ארנסט, א' גולדפרב, ד' זיפר, ק' נווט, א' קריב, מ' שטרן, וכמזכיר הוועדה שימש הא' אסטרחן. את ההצעה הראשונה של רשימת מונחים זו הכין הא' ז' סגל, ועליה ועל החוזרים, שהציעה בהם הוועדה את קביעותיה, העירו בכתב האדונים ש' אירמאי, ע' איתן, ז' ארנסט, י' בורלא, ז' בן־חיים, י' בן־נון, ג' הנמן, מ' ולנשטיין, מ' זיידל, ד' לייבל, ח' לסקוב, ש' מורג, ש' מלצר, ק' נווט, ז' סגל, א' פרידמן וס' שונמן ז"ל. לפני הבאת המונחים לאישור המליאה נדונו ואושרו בוועדת האישורים מטעם הוועדה המרכזית למונחי הטכניקה, המשותפת לאקדמיה ולטכניון. חברי ועדת האישורים הם האדונים ש' אירמאי, ע' איתן, י' בן־נון, ומזכירה הא' א' אסטרחן.

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

דַּרִיק
derrick
derrick
Derrickkran

עֲגוּרָן עִלִּי
overhead crane, travelling c.
pont roulant
Laufkran

עֲגוּרַן שַׁעַר, **עֲגוּרַן מִסְגֶּרֶת**
travelling bridge crane
portique (roulant)
Portalkran

עֲגוּרָן נַיָּד
low truck crane
grue sur truck
Mobilkran

קָרוֹנִית (של עגורן)
crab
chariot treuil
Laufkatze

מַעֲלִית
lift (UK), elevator (US)
ascenseur, monte-charge
Aufzug, Fahrstuhl

זְרוֹעַ
jib
flèche
Ausleger

תָּא הָעֲגוּרָנַאי
driver's cab
cabine de manoeuvres
Führerhaus

תֹּרֶן
mast
mât
Pylon

תֹּף
winding drum
tambour
Seiltrommel

קוֹרַת הָעֲגוּרָן
crane girder
poutre de grue
Kranträger

כֶּבֶל תַּיִל
steel wire
câble acier
Drahtseil

כֶּבֶל עִגּוּן
guy rope
câble d'ancrage
Abspannseil

כֶּבֶל הַזְרוֹעַ
derricking rope
—
—

סְבִיבוֹל
swivel
maillon tournant, émerillon
Wirbel

כַּנֶּת
winch
treuil
Trommelwinde

תָּפַס (את המטען)
to pick up
recevoir
aufnehmen

הֵרִים (את המטען)
to hoist, to raise, to lift
monter, lever
heben, hissen

מֶשֶׁךְ הוֹרָדָה; **מֶשֶׁךְ הֲרָמָה**
lowering time, lifting t.
période de descente, p. de levage
Senkdauer; Hebedauer

סִיבּוּב הָעֲגוּרָן
[תנועה סיבובית של העגורן להעברת המטען]
slewing motion
mouvement d'orientation, m. de giration
Drehbewegung

נִדְנוּד
swinging
branlement
Schaukeln

הִגְבִּיהַּ אֶת הַזְרוֹעַ
to raise the jib, to luff(,to derrick) the crane
relever la flèche
den Ausleger einziehen

הִנְמִיךְ אֶת הַזְרוֹעַ
to lower the jib
abaisser la flèche, incliner, pencher
den Ausleger auslegen

נְטִיַּת הַזְרוֹעַ
luffing (motion) of the jib, derricking (m.)
mouvement de relevage de flèche
Einziehen des Auslegers

הָעֲגוּרָן מָט
the crane tips, tilts
la grue se renverse
der Kran kippt

עֹמֶס מְמַיֵּט
tipping load
charge renversante
Kipplast

עֲגוּרָנַאי
crane driver, c. attendant
conducteur de grue
Kranführer

מַעֲנָב
sling
élingue
Stropp

עַנְבָּן
slinger
élingueur
Anbinder, Anschlager

עֲגוּרָן
crane
grue
Kran

האקדמיה ללשון העברית - מוגן בזכויות יוצרים

דֹּפֶן הַכַּפֶּנֶת
side of winch, cheek
joue de treuil
Seitenteil der Winde, Schild

אֹגֶן הַתֹּף
drum flange
bride du tambour, joue
Trommelflansch

לֵב [של כבל]
core (*of rope*)
âme
Seele

גְּדִיל
strand
toron
Litze

מִשְׁזָר
spin of the rope
toronnage du câble
Seilschlag

מִשְׁזָר מַקְבִּיל
Lang's lay
câblage Lang, c. parallèle
Längsschlag, Gleichschlag

מִשְׁזָר נֶגְדִּי
ordinary lay, cross l.
câblage croisé
Kreuzschlag

(אִחוּי־)קְלִיעָה
splicing
épissure
Spleissung, Splissung
(הפועל: **אִחָה בִּקְלִיעָה**)

צָנַף
to coil, to wind up
enrouler
aufrollen, aufwickeln

צִנְפָּה
coil
glène
Tauwerkrolle

סָתַר צִנְפָּה
to uncoil, to unwind
dérouler, délover
abwickeln, abrollen

(חֶבֶל, כֶּבֶל) לֹא מִתְפַּתֵּל,
non-rotating, pre-formed without twist
préformé, non tordu
drallfrei
(ח׳, כ׳) **בְּעִצּוּב־קֶדֶם**

הִתְפַּתְּלוּת
torsion
torsion, tendance giratoire
Drill

פִּתְלוּתֹלֶת
twist
torsion
Drall

הִתִּיר אֶת הַפִּתְלוּתֹלֶת
to untwine, to untwist
détordre
aufdrehen

כִּנֵּן עַל תֹּף,
to coil on the drum, wind up
לִפֵּף עַל תֹּף
enrouler sur le tambour
auf die Trommel aufwickeln

רָפוּי
slack
lâche
schlaff, schlapp

שַׁרְשֶׁרֶת
chain
chaîne
Kette

כַּפֶּנֶת הַשַּׁרְשֶׁרֶת
chain guide (device)
guide de chaîne
Kettenführung

צְלִיפַת הַשַּׁרְשֶׁרֶת
whipping of chain
flottement de la chaîne, fouettement
Peitschen der Kette, Schlagen

מֶלְקָחַיִם
lifting tongs
pince
Zange

גַּלְגַּל
rope pulley
poulie, réa
Seilrolle

רַהַט
groove (*of pulley*)
rainure, gorge
Seilrille

מַגְלָה
block
poulie
Flasche

מַגְלָה בְּאַנְקֶל
hook block
poulie à croc
Hakenblock

תִּיק הַגַּלְגַּל
pulley casing
caisse de pulie, chape de p.
Rollengehäuse

גַּלְגֶּלֶת
reeving
mouflage
Flaschenzug, Rollenzug

אַנְקֶל
hook
crochet
Lasthaken

אַנְקֶל בְּטִיחוּת
safety hook
crochet de sécurité
Sicherheitshaken

תֹּף רְהָטִים
grooved winding drum
tambour rainuré
Rillentrommel

סָגִיר
shackle
manile
Kettenschloss

wire clamp, bulldog grip	מַהְדֵּק חֶבֶל,	eye hook	אֹזֶן הַרָמָה
serre-câble	מַהְדֵּק כֶּבֶל	crochet fermé	
Seilklemme		Lastöse	

האקדמיה ללשון העברית - מוג בזכויות יוצרים